

Hemförsäkring

Innehåll

Hemförsäkring.....	2	Rättsskyddsförsäkring för privatperson.....	21
1 Begrepp i samband med försäkring och ersättning av skada	2	1 Försäkringens syfte	21
2 Säkerhetsföreskrifter	3	2 Försäkrade	21
3 Försäkrade och försäkringens giltighet	6	3 Domstolar och giltighetsområde	21
4 Egendom som är föremål för försäkring	6	4 Försäkringsfall som ersätts.....	21
5 Försäkringsskyddets innehåll	9	5 Begränsningar i anslutning till försäkringsfall	22
6 Ersättning av skador	12	6 Åtgärder vid inträffat försäkringsfall.....	23
7 Försäkringspremie och indexjusteringar.....	17	7 Ersättningsbestämmelser	23
8 Resgodsskydd på utlandsresor	17	8 Belopp för och beräkning av ersättning	23
Ansvarsförsäkring för privatperson.....	18	9 Kostnader som inte ersätts från försäkringen	24
1 Försäkringens syfte och giltighet.....	18	10 Övriga bestämmelser om ersättning.....	24
2 Försäkrade	18	11 Rättegångskostnadsskydd för motparten	25
3 Skador som ersätts och begränsningar i anslutning till dem.....	18		
4 Ersättningsbegränsningar	18		
5 Utredning av skada	20		
6 Ersättningsbestämmelser	20		
7 Utvidgning av hyresgivarens och fastighetsägarens ansvar	20		

Hemförsäkring

Hemförsäkringen ersätter direkta och omedelbara skador på den försäkrades egendom samt kostnader som separat anges i villkoren i enlighet med försäkringsavtalet mellan försäkringsbolaget och försäkringstagaren. Försäkringsavtalet består av försäkringsbrevet, dessa försäkringsvillkor och Allmänna avtalsvillkor för personkunder. Försäkringsobjekten, maximiersättningarna, självriskerna, de valda sakförsäkringsskydden samt ansvars- och rättsskydds-försäkringarna anges i försäkringsbrevet.

1 Begrepp i samband med försäkring och ersättning av skada

Försäkringstagare

Försäkringstagare är den som ingått försäkringsavtal med försäkringsbolaget. Försäkringstagaren har antecknats i försäkringsbrevet.

Försäkrad

Försäkrad är den för vilken försäkringen är i kraft.

Försäkringsställe

Försäkringsställe är den i försäkringsbrevet antecknade adressen till platsen där egendomen finns.

Försäkringsfall

Med försäkringsfall avses en i allmänhet slumpartad händelse på basis av vilken ersättning betalas från försäkringen, om ersättning av någon orsak inte utestängts.

Direkt sakskada

Med direkt sakskada avses skada på den egendom som direkt och omedelbart skadats på grund av skadefallet.

Mekaniskt bräckage

Med mekaniskt bräckage avses till exempel att någonting plötsligt och oförutsett brister, splittras, spricker eller går av.

Begränsande villkor

I begränsande villkor redogörs för de händelser och skador som inte ersätts från försäkringen.

Säkerhetsföreskrift

Säkerhetsföreskrifterna är instruktioner som ska iakttas för att förhindra eller begränsa en skada. Om försäkringstagaren, den försäkrade eller en person som kan jämföras med denne inte följer säkerhetsföreskrifterna och detta inverkar på uppkomsten eller omfattningen av skadan, kan ersättningen sänkas eller helt förvägras.

Bostadsyta (lägenhetsyta)

Med bostadsyta avses ytan som gränsar till bostadens innerväggar. Bostadsytan räknas för varje våning i bostaden och dessa ytor adderas. Bostadsutrymmen som bildar bostadsytan är bland annat rum, korridorer, bastu, badrum och garderob. I bostadsytan ingår rummets yta till den del rumshöjden är över 160 centimeter. Utrymmen som används för annat ändamål än boende ingår inte i bostadsytan. Med dessa avses bland annat garage, öppen veranda och terrass, tekniska utrymmen samt separata lagerrum.

Totalyta (bruttoyta)

Med totalyta avses den yta som gränsar till byggnadens yttre mått. Totalytan beräknas för varje våning i bostaden och dessa ytor adderas. Totalytan omfattar både kalla och varma utrymmen. I totalytan ingår byggnadens utrymmen med en höjd av 160 cm och däröver. Öppna delar i byggnaden såsom öppna skyddstak och öppna verandor ingår inte i totalytan såvida deras sammanlagda yta inte överstiger ytan för byggnadens övriga del.

Skadebelopp

Vid inträffad skada fastställs värdet på egendomen och skadebeloppet antingen enligt återanskaffningsvärdet, dagsvärdet, åldersavdragen eller gängse värdet beroende på den skadade egendomen. Skadebeloppet är inte samma som beloppet som betalas som ersättning.

Ersättningsbelopp

Med ersättningsbelopp avses den ersättning som betalas för skadan. Ersättningsbeloppet fås genom att bland annat avdra eventuella åldersavdrag och självriskan från skadebeloppet.

Självrisk

Självrisk är penningbeloppet som försäkringstagaren själv ansvarar för och som antecknats i försäkringsbrevet eller försäkringsvillkoren. Självriskan avdras från skadebeloppet.

Löseegendomens återanskaffningsvärde (nyanskaffningspris)

Med löseegendomens återanskaffningsvärde avses det penningbelopp som behövs för anskaffning av en ny likadan eller till sina bruksegenskaper närmast motsvarande egendom.

Löseegendomens gängse värde

Med egendomens gängse värde avses det kontantpris som man allmänt skulle ha kunnat få för egendomen i den marknadssituation som rådde vid tidpunkten för skadefallet. Vid fastställandet av det gängse värdet beaktas t.ex. föremålets ålder, brukstid, skick och användbarhet.

Löseegendom försäkras till maximiersättning

Löseegendom eller enskilt föremål försäkras till den maximiersättning som antecknas i försäkringsbrevet, som alltid är övre gränsen för ersättning. I försäkringsvillkoren anges dessutom maximiersättningar per egendom och försäkringsfall.

Byggnadens återanskaffningsvärde (nyanskaffningspris)

Vid fastställandet av återanskaffningsvärdet för byggnader är utgångspunkten den skadade byggnaden sådan som den var före skadan och ändamålet som byggnaden användes till före skadan. Med återanskaffningsvärde avses det penningbelopp som krävs för att bygga en ny lika stor byggnad för samma bruksändamål vilken till sina egenskaper motsvarar den ursprungliga byggnaden.

Återanskaffningsvärdet fastställs dock på basis av en byggnad som uppförs för högst samma bruksändamål med moderna byggnadsdelar och med byggnads-material som saluförs i Finland samt med sedvanliga arbetsmetoder. Om tvingande myndighetsbestäm-melser ökar byggnadskostnaderna i jämförelse med vad kostnaderna skulle ha blivit om den skadade byggnaden skulle ha uppförts för att till sina egenska-per motsvara den ursprungliga byggnaden, beaktas dessa kostnader i skade- och ersättningsbeloppet i enlighet med punkt 6.3.8.

Byggnadens dagsvärde (nupris)

Med byggnadens dagsvärde avses det penningbe-lopp som fås när från återanskaffningsvärdet (från nyanskaffningspriset) avdras värdeminskningen till följd av byggnadens ålder, användning, obebodd-het, försummelse av underhåll eller skötsel, nedsatta användbarhet eller otidsenlighet. Vid bedömningen av byggnadens dagsvärde beaktas även förändrade förhållanden på orten, byggnadens läge och andra faktorer som har en tydlig inverkan på priset, om inte en ny motsvarande byggnad uppförs på samma ställe.

Byggnadens gängse värde

Med gängse värde avses det kontantpris som man allmänt skulle ha kunnat få för egendomen i den marknadssituation som rådde vid tidpunkten för skadefallet. Vid fastställandet av det gängse värdet beaktas t.ex. föremålets ålder, brukstid, skick och användbarhet. Vid fastställandet av byggnadens gängse värde avdras andelen för tomten, anslutning-arna och de övriga byggnaderna från fastighetens gängse värde.

Försäkring av byggnad enligt fullvärde

Byggnad kan försäkras till sitt fulla värde med vilket avses försäkring enligt uppgifter om yta. Vid för-säkring enligt fullvärde behöver man inte fastställa egendomens värde när försäkringen tecknas, utan det räcker med att de uppgifter som försäkringsbolaget frågar efter om egendomen är korrekta och att man meddelar försäkringsbolaget om ändringar i uppgif-terna (t.ex. ändring i yta).

Utredning av egendomens värde blir nödvändig först efter att ett försäkringsfall har inträffat. Vid utredningen av värdet beaktas egendomens ålder, användning, slitage och övriga faktorer som inverkar på värdet. På basis av dessa faktorer betalas anting-en ersättningen enligt återanskaffningsvärde eller dagsvärde. Försäkring enligt fullvärde betyder inte att gammal skadad egendom ersätts enligt priset på ny motsvarande egendom.

Försäkring av byggnad enligt maximiersättning

Byggnad kan även försäkras enligt maximiersättning. Maximiersättningen antecknas i försäkringsbrevet och den är maximibeloppet för ersättningen.

Restvärde

Med restvärde avses egendomens värde omedelbart efter skadan. Restvärdet fastställs enligt samma grunder som skadebeloppet.

2 Säkerhetsföreskrifter

När man följer anvisningarna nedan, kan man undvika skador eller åtminstone begränsa skador som redan har inträffat. Om dessa föreskrifter inte har iaktta-gits, kan ersättningen minskas eller lämnas obetald (Allmänna avtalsvillkor, punkt 6). Säkerhetsföreskrif-terna gäller alla försäkringsfall.

2.1 Skydda löseegendom mot skador

1. Vätskor ska hållas på avstånd från datorer, mobil-telefoner, bärbara spelare eller motsvarande elek-troniska anordningar så att vätskorna inte skadar anordningarna om de stjälpes.
2. Egendom som transporteras ska förpackas omsorgsfullt så att egendomen klarar väderleks-och transportpåfrestningar. Ömtåliga föremål, t.ex. kameror, datorer och glasföremål ska trans-porteras som handbagage när man använder allmänna kommunikationsmedel.
3. Vätskor samt smutsande och frätande ämnen ska packas så skyddat att de inte kan orsaka skada på annat resgods, även om de läcker eller om förpackningen går sönder.
4. Datorer, mobiltelefoner och motsvarande elek-troniska apparater som man transporterar med sig ska vara skyddade så att de inte kan bli våta, repade eller få stötar så att de går sönder.

2.2 Avvärjning av läckageskador

1. Anslutningen till diskmaskinens och tvättmaski-nens inlopps- och tömningsslang ska vara enligt tillverkarens eller importörens samt myndigheter-nas anvisningar och bestämmelser. Diskmaskinens och tvättmaskinens funktion ska övervakas och maskinen får inte lämnas på när man lämnar bostaden. Kranen till inloppslangen till diskma-skinen och tvättmaskinen ska alltid stängas efter användning. När tvättmaskinen kopplas loss från vattenledningsnätet ska man säkerställa att kranen till inloppslangen är ordentligt stängd och inte läcker. En inloppslang som blir öppen i bygg-naden ska omedelbart pluggas efter att maskinen kopplats loss.
2. Under tvättmaskin och kylanläggning ska installe-ras ett underlägg om det inte finns någon golv-brunn i utrymmet eller golvet konstruktion är sådan att ett eventuellt läckage inte kan upp-täckas genast.
3. I utrymmen som är försedda med golvbrunn ska vattnet obehindrat kunna rinna till golvbrunnen.
4. Golvbrunnar och vattenlås ska rengöras så ofta att det inte kan bildas stockningar som hindrar vattenflödet.
5. Om man upptäcker eller misstänker ett läckage i egnahemshuset eller i fritidsbostaden ska huvud-vattenkranen omedelbart stängas. Om byggnaden är obebodd eller oanvänd i mer än en vecka ska huvudavstängningsventilen stängas eller bruksvat-tenpumpen kopplas ur bruk.
6. Egendom som är känslig för fukt- och vatten-skador ska placeras minst 10 cm ovanför golvet i källarförråd.

7. Vattenkranarna ska alltid stängas efter användning. Det får inte finnas tryck i trädgårdsslangar eller motsvarande efter användningen.
8. Vattenledningsnätet ska skyddas mot frysning. Man ska se till att alla rum har en jämn temperatur på minst +12 grader under den kalla tiden och att luftcirkulationen mellan rummen är tillräcklig. I alla utrymmen som har vattenledningar ska ovannämnd grundvärme vara på. En luftvärmepump räcker inte som enda värmekälla under vinterperioden. Utrymmen ska övervakas tillräckligt även under den kalla årstiden. Om byggnaden lämnas utan tillräcklig uppvärmning eller övervakning, ska ledningsnätet och därtill anslutna apparater tömmas på vatten.
9. Underjordiska ståloljecisterner och till dem anslutna rörnät för byggnader på grundvattenområden ska inspekteras med fem års mellanrum eller oftare och andra än metallcisterner med tio års mellanrum eller oftare.
10. Oljecisternernas regelbundna underhåll ska skötas och myndigheternas miljöskyddsbestämmelser ska iakttas. Inspektionen ska utföras av företag som godkänts av Tukes. Om eldningsoljecisternen har tagits ur bruk, ska cisternen tömmas på olja, påfyllningsröret ska tillproppas och man ska se till att utrustningen görs säker.

2.3 Avvärjning av skador orsakade av naturfenomen

1. Regn- och smältvatten, dvs. dagvatten, ska förhindras att rinna in i byggnaden med hjälp av vattenisoleringar och avledningssystem. Sådana är t.ex. gårdsplanens lutning bort från byggnaden, täckdiken, diken och regnvattenbrunnar samt pumpstation.
2. Diken och täckdiken på tomten ska hållas i funktionsdugligt skick. Avloppssystemet ska hållas i funktionsdugligt skick och man ska se till att underhålla avloppspumparna.

2.4 Avvärjning av brottsskador

1. Löseegendom ska förvaras i ett förvaringsutrymme som är betryggande stängt, med undantag av sådan löseegendom i hemmet som vanligtvis förvaras utomhus, såsom ute- och trädgårdsmöbler samt gårdsgrill. Förvaringsutrymmets konstruktioner ska ge tillräckligt skydd mot inbrott. Även fönster, dörrar och övriga öppningar ska vara stängda och låsta på ett betryggande sätt mot stöld och inbrott, så att man inte kan ta sig in i förvaringsutrymmet utan att skada konstruktioner eller lås eller utan att använda våld.
2. Nycklarna får inte lämnas eller gömmas i närheten av bostaden eller förvaringsutrymmet. Om nyckeln hamnar i utomståendes händer, ska låset bytas ut eller serieläggas på nytt. Nycklarna till elektroniska lås eller motsvarande får inte hamna i utomståendes händer. Om detta ändå händer, ska låsen genast omprogrammeras.
3. Om egendom förvaras i gemensamma utrymmen, dit t.ex. även övriga boende i ett bostadsaktiebolag kommer in, ska egendomen låsas.

4. Värdefull eller annan egendom med hög stöldrisk, såsom optiska eller elektroniska apparater, konstföremål, smycken, pälsar eller vapen får inte förvaras i bostadsspecifika källar- eller vindsförråd, bilgarage eller annat lager.
5. Motordrivna anordningar såsom trädgårdstraktor och åkgräsklippare ska förvaras i ett låst utrymme, eller så ska de låsas med styr-, vajer-, kedje- eller bromslås som förhindrar deras användning.
6. Bank- och kreditkort samt dess kod får inte förvaras i närheten av varandra, t.ex. i samma väska, plånbok eller låda. Om ett bank- eller kreditkort hamnar i utomståendes händer, ska det omedelbart spärras. När kortet används, ska koden skyddas så att andra inte kan se den.
7. Egendom som tas med ska övervakas för att förhindra stöld. Med övervakning avses sådan uppsikt över egendomen att den försäkrade eller en person för den försäkrades del kan ingripa om någon obehörig rör egendomen.
8. Smycken, pengar eller andra värdefulla föremål med hög stöldrisk får inte lämnas i hotellrum eller i motsvarande inkvarteringsrum om dessa inte förvaras separat till exempel i en låsbar resväska eller säkerhetsbox.
9. Pengar och egendom med hög stöldrisk, dvs. smycken, klockor, optiska och elektroniska apparater ska transporteras som handbagage när man använder allmänna kommunikationsmedel.
10. Om egendom med hög stöldrisk, såsom optiska och elektroniska apparater samt värdeföremål förvaras i en parkerad bil, husvagn eller annan släpvagn eller i en båt, ska dörrarna och förvaringsutrymmena vara låsta och dessutom ska egendomen vara övertäckt eller på annat sätt undangömd. Egendom med hög stöldrisk får inte utan ständig övervakning förvaras i tält.
11. Skjutvapen, vapendelar och ammunition ska förvaras, på det sätt som bestäms i skjutvapenlagen (9.1.1998/1), i ett säkerhetsskåp eller inlåst så att skjutvapnet eller vapendelarna inte är lätta att stjäla eller så att vapendelarna förvaras separat.

2.5 Brandsäkerhet

1. I alla utrymmen, som man bor eller övernattar i, ska finnas fungerande brandvarnare. Det ska finnas minst en brandvarnare per varje begynnande 60 m² och våning.
2. Man får inte röka i sängen eller i soffan. En släckt cigarett ska läggas i en obrännbar behållare med lock. I öppna utrymmen där lättantändliga ämnen eller material förvaras, får man inte röka eller göra upp eld.
3. Ljus, eld i öppen spis och annan öppen eld ska alltid övervakas. Ljus och marschaller ska placeras på obrännbara underlag och på ett tillräckligt avstånd från antändligt material. Eld ska släckas omsorgsfullt, när man lämnar bostaden eller går och lägger sig.
4. Spis, ugn, grill, rök eller motsvarande anordning som blir het ska övervakas när de används. När man lämnar bostaden eller går och lägger sig ska man försäkra sig om att de är avstängda eller att strömmen till dem brutits. Antändliga föremål får inte förvaras på dem eller i deras omedelbara närhet. Filter i spisfläkten ska rengöras regelbundet.

När man lämnar bostaden eller annan lokal eller går och lägger sig ska strömmen till strykjärn och andra brandfarliga hushållsapparater eller verktyg som blir heta vara brutna.

5. Kylanläggningarnas ventilation ska vara tillräcklig och man ska se till att de placeras enligt tillverkarens installationsanvisningar. Damm på baksidan av anläggningarna och på kompressorerna ska avlägsnas regelbundet.
6. Tvättmaskinen ska övervakas när den används. Ventilationen till tvättmaskin och torkskåp får inte hindras och filter ska rengöras enligt tillverkarens anvisningar.
7. Skarvsladdar får inte användas för att elektrifiera byggnader eller gårdskonstruktioner. En skarvsladd ersätter inte en fast elinstallation. Skarvsladdar får inte kopplas i rad. Utomhus får man använda endast skarvsladdar avsedda för utomhusbruk.
8. Kläder eller annat brännbart material får inte torikas eller förvaras ovanför bastuugnen eller i dess omedelbara närhet och inte heller på elektriska värmeelement.
9. Man ska följa de bruks- och underhållsanvisningar som getts av uppvärmningsanordningens tillverkare eller leverantör.
10. Brännbara gaser, brännbara vätskor eller flytgas får inte förvaras i gemensamma källar- eller vindsutrymmen som är avsedda för förvaring av lägenhetsspecifik löseegendom.
11. Bruks säkerheten i eldstäder och rökkanaler ska övervakas. Rökkanalerna ska sotas regelbundet i enlighet med myndigheternas bestämmelser.
 - Sotaren eller personen som ansvarar för sotningen ska ha yrkesexamen för sotare.
 - Eldstäder som fungerar med fast bränsle (t.ex. ved och flis) eller med flera olika bränslen samt lätt eller tung olja ska sotas en gång om året.
 - Eldstäder i fritidsbostad som används året om ska sotas en gång om året.
 - I andra fritidsbostäder ska eldstäderna sotas en gång per tre år.
 - Om eldstäder eller rökkanaler i en byggnad stått oanvända i över tre år eller deras bruksändamål ändras ska sotaren inspektera och sota dem före ibruktagandet.
12. Aska som avlägsnats från eldstäder ska förvaras i en lockförsedd och obrännbar behållare på ett obrännbart underlag separat från byggnaden.
13. Efter en sotbrand ska en sotare omedelbart granska eldstaden och rökkanalerna. Rökkanalerna ska uppfylla bestämmelserna i Finlands byggbestämmelsesamling.
14. Anordningar till en värmepanna för fast bränsle (trä, flis, torv, halm, säd, pellets etc.) ska vara inspekterade av räddningsmyndigheterna. En oljeeldningsanläggning ska vara inspekterad av räddningsmyndigheterna.
15. Heta arbeten får inte utföras i garage eller förvaringsutrymme för löseegendom. Heta arbeten är arbeten där gnistor förekommer eller där låga eller annan värme används och som orsakar brandfara. Heta arbeten är till exempel svetsning, brännskärning, skärning med slipskiva och slipning av metaller samt arbeten där man använder gasbrän-

nare, annan öppen eld eller varmluftspistol. Det är tillåtet att utföra heta arbeten på temporära hetarbetsplatser då den som utför de heta arbetena har ett giltigt hetarbetscertifikat och iakttagit säkerhetsbestämmelser som utfärdats för heta arbeten. Hetarbetsplatsen ska förses med en tillräcklig mängd handbrandsläckningsutrustning.

16. Elarbeten får endast utföras av personer och företag som uppfyller de villkor som uppställs i förordningar och myndighetsbestämmelser. Med elarbeten avses installation av elanläggningar samt reparation och underhåll av elapparater och anläggningar.
17. Upptäckta brister i elanläggningar, såsom felaktiga belysningsanordningar, värmelanläggningar och övriga elapparater ska omedelbart repareras.
18. Om fastighetens elnät används för laddning av elbilar, ska en elektriker kontrollera att befintliga installationer är lämpliga innan laddningen påbörjas. Endast laddningskabel eller -anordning som är avsedd för laddning av elbilar får användas till laddningen.
19. När varning för terrängbrand råder är hyggesbränning och att göra upp eld förbjudet och även annars utan övervakning eller inom 30 meter från byggnader eller lagrat brännbart material, t.ex. ved. Vid avbränning ska man förbereda sig med tillräcklig handbrandsläckningsutrustning och bemanning ifall av att elden sprider sig. Det avbrända området ska övervakas i minst en timme.
20. Frusna rör eller antändligt material får inte tinas upp med hjälp av öppen eld eller varmluftsblåsare.
21. Batterier till elcyklar och andra förflyttningshjälpmedel med elmotor får endast laddas med en laddningsapparat som är avsedd för anordningen i fråga och genom att iaktta tillverkarens anvisningar. När man lämnar försäkringsstället ska man säkerställa sig om att strömmen till laddningsapparaterna har brutits.

2.6 Förebyggande av skador vid byggnads- och renoveringsarbeten

1. När en byggnad uppförs eller renoveras, ska stöldbegärligt byggnadsmaterial och -förmödenheter samt arbetsredskap som används på byggnadsplatsen förvaras så att ingen kan ta sig in i förvaringsutrymmet utan att skada konstruktioner eller lås eller utan att bruka våld.
2. Vid användning av uppvärmningsanordningar och lampor på byggarbetsplatsen ska man iaktta tillverkarens bruks- och säkerhetsanvisningar för anordningen och skyddsavstånd till brännbart material.
3. Halvfärdiga konstruktioner ska skyddas i fall av ändrade väderleksförhållanden och man ska försäkra sig om att den tillfälliga uppvärmningen är tillräcklig. Lätta presenningar lämpar sig inte för att skydda takkonstruktioner, utan presenningarna ska vara av polyester och nätarterade, PVC-beklädd konstfiberväv eller polyetenplast.
4. Innan man borrar eller spikar i konstruktioner ska man utreda var rör och ledningar är placerade.
5. Innan grävningsarbeten inleds ska man utreda var kablar och rör på arbetsområdet är placerade.

3 Försäkrade och försäkringens giltighet

3.1 Försäkrade

Försäkrade är försäkringstagaren och personer som faktiskt och stadigvarande bor i samma hushåll med denne. Med den försäkrades stadigvarande boningsort avses den adress som antecknats i befolkningsregistret.

Försäkrade är även försäkringstagarens eller den försäkrades minderåriga barn, som stadigvarande bor annanstans än på försäkringsstället, när de bor hos den försäkrade.

3.2 Försäkringens giltighet

3.2.1 Giltighet på försäkringsstället

Löseendomsförsäkringen gäller på det försäkringsställe som anges i försäkringsbrevet och i förvaringsutrymmen som ansluter sig till dess användning. Med dessa förvaringsutrymmen avses

- utrymmen som finns på samma fastighet som egnahemshuset eller fritidsbostaden, såsom förråd och garage
- idrotts- och hobbyutrustningsförråd i gemensamt bruk i ett bostads- eller fastighetsaktiebolag, bostadsspecifika vinds-, källar- och övriga förråd utanför bostadslägenheten samt garage. Maximiersättningen för egendom som förvaras i dessa utrymmen är sammanlagt 5 000 euro.

Försäkringen för en byggnad gäller på det försäkringsställe som anges i försäkringsbrevet. Försäkringen gäller även under byggande och renovering.

3.2.2 Giltighet utanför försäkringsstället i Finland

Försäkringen gäller upp till 10 000 euro när hemmets eller fritidsbostadens löseendom tillfälligt flyttas från försäkringsstället till ett annat ställe i Finland under högst 12 månader och avsikten är att löseendomen flyttas tillbaka till försäkringsstället under denna tidsfrist. Löseendom som permanent lagras utanför försäkringsstället ska försäkras separat och den gäller endast på det försäkringsställe som antecknats i försäkringsbrevet.

3.2.3 Giltighet på utlandsresor

Löseendomsförsäkringen för hemmet och fritidsbostaden gäller inte utomlands. Till försäkringen kan separat anslutas ett resgodsskydd för löseendom som tas med på utlandsresan (se punkt 8).

3.2.4 Giltighet i motorfordon, båt och tält

Maximiersättningen för egendom i motorfordon, husbil eller -vagn, annan släpvagn, båt eller tält är vid stöld- och inbrottskador i Finland sammanlagt högst 5 000 euro.

3.2.5 Giltighet under flyttning

När man flyttar från en stadigvarande bostad till en annan stadigvarande bostad i Finland gäller löseendomsförsäkringen under flytttransporten samt högst under två månader i båda bostäderna under förutsättningen att bostäderna är i den försäkrades besittning.

Ersättningar betalas upp till den maximiersättning som för löseendomen antecknats i försäkringsbrevet. Om tidsfristen på två månader överskrids, ska löseendomen för båda bostäderna försäkras separat. Uppgifterna för den nya stadigvarande bostaden ska meddelas genast till försäkringsbolaget.

3.2.6 Giltighet för en försäkring för löseendom som försäkrats separat

Försäkringen för löseendom som försäkrats och specificerats separat i försäkringsbrevet gäller i Finland upp till den maximiersättning som antecknats i försäkringsbrevet. Försäkringen gäller i Finland upp till samma maximiersättning även i motorfordon, husbilar eller -vagnar, annan släpvagn eller båt samt bostadsspecifika lagerutrymmen.

4 Egendom som är föremål för försäkring

4.1 Föremålen för försäkring för hemmets och fritidsbostadens löseendom

Nedan anges maximiersättningarna för de enskilda föremål eller vissa föremåls- eller egendomsgrupper som är föremål för försäkring. Maximiersättningen för löseendomen vilken antecknats i försäkringsbrevet är dock alltid övre gränsen för ersättningen.

Föremål för försäkring är

- sedvanliga föremål som är avsedda för privat bruk i hushållet, såsom
 - möbler, kläder, hushållsartiklar, inredningstextilier
 - hushållsmaskiner och -apparater, hemelektronik och annan elektronik
 - hobby- och idrottsutrustning
 - cyklar
 - värdefull egendom till exempel smycken, konst- och designföremål och samlingar

upp till sammanlagt den maximiersättning som antecknats i försäkringsbrevet, enskilda föremål dock högst upp till 15 000 euro

- frysvaror och livsmedel sammanlagt högst upp till 1 500 euro
- pengar, värdepapper och övriga betalmedel sammanlagt högst upp till 500 euro

Med pengar och värdepapper avses även pengar som laddats in i kontant- och betalkort samt oanvända frimärken, lunchsedlar, checkar och övriga motsvarande fordringsbevis.

- bostadslägenhetens fasta inredningar och delar sammanlagt högst upp till 15 000 euro.

Med bostadslägenhetens fasta inredningar och delar avses fasta maskiner, inventarier och anordningar samt vägg-, golvoch takmaterial, konstruktioner och inrednings- och förbättringsarbeten i lägenheten vilka aktieägaren enligt lagen om bostadsaktiebolag har underhållsansvar för och som betjänar användningen.

Om bostads- eller fritidsbyggnaden och lösegendomen är samtidigt försäkrade med denna försäkring är ytbeläggningar, fasta inventarier samt fastmonterade hushållsmaskiner såsom spis och spisfläkt fasta inredningar som är föremål i lösegendomsförsäkringen. Föremål för lösegendomsförsäkring är däremot inte luftvärmepump, bastuugn och balkong- eller terrassglas.

- nedan nämnda maskiner med tilläggsutrustning, som fungerar med förbrännings- eller elmotor och inte är trafikförsäkringspliktiga, upp till 5 000 euro:
 - åkgräsklippare eller trädgårdstraktor (konstruktiv topphastighet högst 15 km/h)
 - fordon avsedda för barn (konstruktiv topphastighet högst 25 km/h eller nettovikt högst 25 kg)
 - andra lätta elfordon (konstruktiv topphastighet högst 25 km/h eller nettovikt högst 25 kg)

Med förflyttningshjälpmedel med elmotor avses elektriska förflyttningshjälpmedel som stöder eller ersätter förflyttning till fots såsom till exempel eldrivna balansbrädor och elsparkcyklar samt enhjulinga självbalanserande anordningar som med tanke på sin hastighet eller vikt inte ska trafikförsäkras. Förflyttningshjälpmedel med trafikförsäkrings-skyldighet ingår inte i Hemförsäkringen.

- bilbarnstol och skidbox i förråd
- båt som tillverkats som roddbåt och dess utombordsmotor på högst 10 hästkrafter eller en eldriven utombordsmotor av samma effekt, lätt utrustning för vattensport såsom SUP-brädor, kanoter och kajaker, sammanlagt högst upp till 5 000 euro
- av den försäkrade ägda arbetsredskap för förvärvs- eller företagarkerksamhet som idkas som enskild näringsidkare, näringsidkare eller privat person och egendom som används för förvärvs- eller företagarkerksamhet och är avsedd för försäljning eller presentation, när verksamhet endast idkas på försäkringsstället eller utifrån försäkringsstället, sammanlagt högst upp till 5 000 euro

Med arbetsredskap för förvärvs- och företagarkerksamhet avses arbetsredskap som ägs av den försäkrade och som används vid idkande av förvärvsverksamhet som privatperson eller enskild näringsidkare, till exempel verktyg, telefon och datautrustning.

- gårdskonstruktioner vars storlek är högst 15 m² med undantag av bastubyggnader som alltid ska försäkras separat oberoende av storlek
- växtbestånd på en skött gårdsplan
- gårdskonstruktioner och växtbestånd ovan ersätts sammanlagt upp till högst 10 000 euro.

Med gårdskonstruktioner avses sedvanliga fasta konstruktioner och byggnader på gårdsplan vilka till sitt yttre mått är högst 15 m² med undantag av bastubyggnader. Gårdskonstruktioner är till exempel staket, gårdslampor, växthus, lekstuga, kompost-behållare och elgenerator i vindkraftsaggregat med tilläggsutrustning och dess mast, pool, utomhusbubbelpool och badtunna. Kvadratmeterbegränsningen tillämpas inte på pool, lätt presenningstak samt altaner och terrasser på gårdsplanen som är separata från byggnaden.

Med gårdsplan avses skött gårdsplan som är i den försäkrades besittning och som direkt omger och hör till den bostadslägenhet som är föremål för försäkring eller är på samma fastighet som den bostads- eller fritidsbyggnad som är föremål för försäkring.

Med växtbestånd avses träd, buskar och planterade växter som växer på en skött gårdsplan.

- sådan egendom som hyrts eller lånats för eget eller det egna hushållets privata bruk som, om den ägdes av den försäkrade, skulle höra till den lösegendom som försäkrats med denna försäkring, sammanlagt högst upp till 5 000 euro
- ett namngivet föremål eller en namngiven föremålsgrupp som separat antecknats i försäkringsbrevet, om det avtalats separat, upp till det belopp som antecknats i försäkringsbrevet.

Maximiersättningen för lösegendomen vilken antecknats i försäkringsbrevet är dock alltid övre gränsen för ersättningen.

4.2 Egendom, som inte är föremål för lösegendomsförsäkring

Föremål för försäkring är inte

- djur
- data, filer och andra färdigprogram än de som offentligt är tillgängliga, vilka ansluter sig till eller ingår i datamedium
- avhandlingar, lärodomsprov, manuskript och andra motsvarande handlingar
- virtuella valutor
- lösegendom som hyrts eller lånats ut till annan. Till exempel lösegendom som lämnats för utställning är lösegendom som lånats ut till annan.
- egendom vars innehav eller användning strider mot gällande lagstiftning

- motorfordon och andra motordrivna färdmedel än de som anges i punkt 4.1 samt deras delar, utrustning och arbetsmaskiner samt anordningar som kan kopplas fast i dem
- kompaktlastare
- båt med manöverbord
- övriga farkoster och deras utrustning
- luftfarkoster och deras utrustning
- egendom som den försäkrade använder när hen idkar förvärvs- eller företagsverksamhet i kommanditbolags- eller aktiebolagsform eller i en annan bolagsform än som en enskild näringsidkare och inte heller egendom som ägs av ovannämnt bolag, den försäkrades arbetsgivare eller av en offentlig sammanslutning, vilken getts till den försäkrades arbetsbruk eller privata bruk
- förmånsbilar
- fasta inredningar som bolaget enligt lagen om bostadsaktieförhållanden har underhållsansvar för
- bastubyggnader
- statyer, konstföremål samt andra motsvarande specialkonstruktioner på gårdsplan
- trädbestånd i skogen på tomten
- vattenområden, bryggor och strandkonstruktioner
- elström, vatten och gas
- värdefulla föremål och samlingar när den lagrade lösegendomen har försäkrats separat.

4.3 Föremål för byggnadens försäkring

Föremål för försäkring är den byggnad som antecknats i försäkringsbrevet och följande fast monterad egendom i byggnad eller på samma fastighet, vilken betjänar byggnadens bruk:

- sedvanliga maskiner och anordningar såsom VVSEA-anordningar. Vid skador på VVSEA-anordningar bestäms ersättningsbarheten enligt försäkringskyddet för den byggnad de betjänar.
- el- och andra kablar samt ledningar och rörnät, dock högst fram till kommunal eller annan allmän anslutning
- solpaneler, -fångare och antenner
- grundsulan för byggnadens grund
- fasta inredningar
- uppvärmningsbränslen som ansluter sig till underhållet av byggnaden och fastigheten
- pumpar, rörnät och anordningar för borr- och värmebrunnar
- fastmonterade laddningsstationer för elbil.

Som **VVSEA-anordningar** (värme-, vatten-, ventilations-, el- och automationsanordningar) räknas alla fasta anordningar som används till att värma, belysa och ventilerar byggnaden samt till vattenhantering. Sådana anordningar är t.ex. elapparater, elektriska motstånd och element, värmepannor, el-bastuugn, centraldammsugare, cisterner och byggnadens säkerhetsteknik samt rörnät, ledningar, kablar och automatiska styrsystem som ansluter sig till dessa. System för kylrum jämföras med VVSEA-anordningar. Med VVSEA-anordningar avses inte hushållsmaskiner, såsom diskmaskin eller spis, även om de är fast monterade i byggnaden.

Föremål för försäkring för bostadsbyggnad och fritidsbostadsbyggnad är också

- gårdskonstruktioner som är högst 15 m², med undantag av bastubyggnader som oberoende av sin storlek alltid ska försäkras separat
- växtbestånd på en skött gårdsplan samt trädbestånd i skogen på tomten som finns på samma fastighet som den bostads- eller fritidsbyggnad som är föremål för försäkring på ett högst en hektar stort område
- ovannämnda gårdskonstruktioner samt växtbestånd och trädbestånd ersätts sammanlagt högst upp till 10 000 euro
- på tomten förvarade byggmaterial och virke som är avsedda för annat än för den försäkrade byggnaden sammanlagt högst upp till 5 000 euro.

Med **gårdskonstruktioner** avses sedvanliga fasta konstruktioner och byggnader på gårdsplan vilka till sitt yttre mått är högst 15 m² med undantag av bastubyggnader. Gårdskonstruktioner är till exempel staket, gårdslampor, växthus, lekstuga, kompost-behållare och elgenerator i vindkraftsaggregat med tilläggsutrustning och dess mast, pool, utomhusbubbelpool och badtunna. Kvadratmeterbegränsningen tillämpas inte på pool, lätt presenningstak samt altaner och terrasser på gårdsplanen som är separata från byggnaden.

Med **gårdsplan** avses skött gårdsplan som är i den försäkrades besittning och som direkt omger och hör till den försäkrade bostadslägenheten eller är på samma fastighet som den försäkrade bostads- eller fritidsbyggnaden.

Med **växtbestånd** avses träd, buskar och planterade växter som växer på gårdsplanen.

Med **skog på tomten** avses ett skogsområde i den försäkrades besittning som direkt omger den försäkrade bostads- eller fritidsbostadsbyggnaden på ett högst en hektar stort område.

Om gårdsbyggnaderna och växtbeståndet på gårdsplanen är försäkrade med lösegendomsförsäkring (se punkt 4.1) är dessa inte föremål för byggnadens försäkring.

Försäkringen gäller under byggande och renovering. Då är föremålet för försäkring utöver den byggnad som antecknats i försäkringsbrevet

- byggmaterial avsett för byggarbete som ska flyttas till försäkringsstället från och med att ansvaret för byggmaterialet enligt köpevillkoren har övergått till den försäkrade.

Följande egendom högst upp till 5 000 euro:

- tillfälliga konstruktioner och byggnader på byggarbetsplatsen,
- maskiner och anordningar som lånats eller hyrts för bygg- eller renoveringsarbete. Föremål för försäkring är dock inte kompaktlastare eller personlyftanordningar, byggnadskranar och tornkranar.

4.4 Egendom som inte är föremål för byggnadens försäkring

Föremål för byggnadens försäkring är inte

- konstruktioner under byggnadens grundsula
- täckdikesrörnät och markbäddsanläggning för spillvatten med rörnät samt pålningar
- borrh- och värmebrunnar
- statyer, konstföremål samt andra motsvarande specialkonstruktioner på gårdsplan
- vattenområden, bryggor och strandkonstruktioner
- elström, vatten och gas
- kompaktlastare, personlyftanordningar, byggnads- och tornkranar.

5 Försäkringsskyddets innehåll

Försäkringsskydden väljs separat för varje byggnad och löseegendom som ska försäkras. Försäkringsskydden påverkar försäkringens omfattning och försäkringspremien. Försäkringsskydden antecknas i försäkringsbrevet och skador som inträffat ersätts enligt det.

5.1 Försäkringsskydden och försäkringsfallen som ersätts med stöd av dem

Försäkringen ersätter direkt sakskada som orsakats av den försäkrade egendomen plötsligt och oförutsett under försäkringens giltighetstid och som kan specificeras som en enskild händelse.

5.1.1 Brand

Försäkringen ersätter direkt sakskada som orsakats av

- eld som kommit lös
- sot eller rök som uppkommit plötsligt eller oförutsett
- explosion.

5.1.2 Naturfenomen

Försäkringen ersätter direkt sakskada som orsakats av

- storm
- tromb eller åskby
- hagel
- blixtnedslag som direkt träffat försäkrad egendom och skadat den mekaniskt. (Överspänningsskador till följd av blixtnedslag handläggs utifrån bräckageskydd 5.1.6.).

Med storm avses väderförhållanden där vindens medelhastighet under en observationstid på 10 minuter har överskridit 15 meter per sekund mätt på den meteorologiska station som ligger närmast platsen för det inträffade.

5.1.3 Exceptionell översvämning

Försäkringen ersätter en direkt sakskada som orsakats av en plötslig och oförutsedd händelse till följd av exceptionellt störtregn, översvämning i vattendrag eller i havsvatten, när vatten direkt svämmar över in i byggnaden, dess konstruktioner eller löseegendomen i byggnaden från markytan eller genom jordmånen eller fasta rör som monterats i byggnaden. Försäkringen ersätter även skada som orsakats av is som rört på sig på grund av exceptionell översvämning i vattendrag och i havsvatten.

Med översvämning på grund av störtregn avses en situation där ett exceptionellt kraftigt regn orsakar översvämning av vatten på markytan. Regn betraktas som exceptionellt, då nederbörds mängden på skadepplatsen är minst 30 mm i timmen eller 70 mm på ett dygn.

Med översvämning i vattendrag avses exceptionell höjning av vattennivån i älv, å, flod, sjö eller bäck till följd av exceptionellt regn eller snösmältning eller av fördämning som bildats av is eller issörja.

Med havsvattenöversvämning avses exceptionell höjning av havsvattenståndet till följd av stormvind (medelvindhastighet över 15 m/s), förändringar i lufttryck eller strömning i de danska sunden.

Som exceptionell höjning av vattennivån eller havsvattenståndet betraktas ett vattenstånd, vars sannolikhet är en gång på 50 år eller mer sällan. Som exceptionell anses inte översvämning till följd av bestående höjning av medelvattennivån eller normala variationer i vattennivån eller sjögång.

5.1.4 Stöld och skadegörelse

Försäkringen ersätter direkt sakskada som orsakats av

- stöld
- uppsåtlig skadegörelse av en utomstående person. Skadegörelsen ska kunna specificeras som en enskild, plötslig händelse.
- inbrott, med vilket avses inbrott i ett låst utrymme genom att bryta konstruktioner eller annars genom våld
- rån, med vilket avses stöld eller försök till stöld där man använt våld eller hot om våld mot person.

5.1.5 Läckage

Försäkringen ersätter direkt sakskada som orsakats av vätske-, gas- eller ångläckage när ämnet plötsligt, oförutsett och direkt strömmat ut ur

- fast monterade rörnät i byggnaden
- drivanordningar, maskiner, behållare som kopplats till rörnät med fast anslutning,
- kylanordning, akvarium, trädgårdsslang eller
- invändiga dagvattenrör

En förutsättning för ersättning av skada är dessutom att läckaget börjat under försäkringens giltighetstid. Läckageskyddet ersätter inte kostnader för reparation eller förnyelse av rörnät, drivanordningar och VVSEA-anordningar.

5.1.6 Bräckage

Försäkringen ersätter direkt sakskada som orsakats av

- bräckage
- annat plötsligt och oförutsett försäkringsfall.

Utifrån det här skyddet ersätts inte skadefall som beror på brand, naturfenomen, exceptionell översvämning, stöld, skadegörelse eller läckage som nämns i villkorspunkterna 5.1.1–5.1.5.

5.2 Omfattande Plus -skydd för hemmets löseegendom

Omfattande Plus -skydd i hemförsäkringen ersätter skador på hemmets löseegendom enligt villkoren för hemförsäkring med beaktande av utvidgningarna nedan.

5.2.1 Åldersavdrag för löseegendomsskador i Omfattande Plus -skyddet

Vid bedömningen av skadebeloppet iaktas åldersavdragen i Hemförsäkringsvillkoren med följande undantag:

- Från ersättningen för mobiltelefoner, mobilapparater, datorer, deras kringutrustning, smartklockor, smarta armband, smarta ringar samt kläder, skor, väskor och andra accessoarer samt arbetsredskap för förvärvs- och företagarkerksamhet görs inte åldersavdrag enligt villkorspunkt 6.2.2 för ibruktagningens år och ett därpå följande kalenderår. Åldersavdrag görs inte heller för året skadan inträffade.
- Från ersättningen för annan egendom som anges i tabellen i punkt 6.2.2 görs inte åldersavdrag för föremålets ibruktagningens år och inte heller för de fyra därpå följande hela kalenderåren. Åldersavdrag görs inte heller för året skadan inträffade.
- När egendomen uppnår en sådan ålder att åldersavdrag tillämpas, iaktas en avdragsberäkning enligt villkorspunkt 6.2.2 från och med föremålets ibruktagningens år.

5.2.2 Extra boendekostnader i Omfattande Plus -skyddet

Försäkringen ersätter kostnader för tillfälligt boende enligt punkt 6.2.5 utan tilläggssjälvrisk.

5.2.3 Återställning av filer i Omfattande Plus -skyddet

Försäkringen ersätter kostnader för sökning och återställning av filer som gått förlorade till följd av en fysisk skada på hårddisken i en dator (även en extern hårddisk som ansluts till datorn) som är i privat bruk, sammanlagt högst upp till 2 000 euro per anordning när datorn drabbats av en skada som ersätts från försäkringen för hemmets löseegendom.

En förutsättning för att skadan ska ersättas är att sökning och återställningen har utförts av en tjänstleverantör som försäkringsbolaget godkänt på förhand och att det inte har vidtagits några andra åtgärder för att återställa filerna på hårddisken. Försäkringsbolaget ansvarar inte för att återställningen av filerna misslyckas.

Försäkringen ersätter inte

- återställning av filer om själva anordningen inte har skadats
- kostnader för sökning eller återställning som har orsakats av radering av filer, felaktig användning av hårddisken, annat användarfel eller skadliga program
- kostnader för sökning eller återställning av programfiler
- kostnader för sökning eller återställning av filer som finns på en hårddisk som är över 6 år gammal
- återställning av data om skadan har inträffat innan försäkringen trädde i kraft.

5.2.4 Utvidgning för fasta inredningar och delar i lägenheten i Omfattande Plus -skyddet

När hemmets löseegendom har försäkrats med Omfattande Plus -skyddet, omfattar de fasta inredningarna och delarna som hör till försäkringen för hemmets löseegendom (punkt 4.1) även utvidgningar av aktieägarens eller den boendes underhållsansvar vilka finns i bolagsordningen eller har beslutats om på bolagsstämman, upp till maximiersättningen för fasta inredningar och delar i lägenheten.

5.3 Ersättningsbegränsningar

Begränsningarna gäller alla försäkringsskydd.

5.3.1 Försvinnande och stölder

- a) Försäkringen ersätter inte egendom som försvunnit eller glömts kvar och inte heller skada till följd av dessa.
- b) Försäkringen ersätter inte om en olåst cykel, elfordon, båt eller utombordsmotor stjåls.
- c) Försäkringen ersätter inte pengar eller andra betalmedel som stulits från motorfordon, hus- eller annan släpvagn, båt eller tält.
- d) Försäkringen ersätter inte stöldskada då platsen och tidpunkten för händelsen inte kan fastställas.

5.3.2 Motorfordon och motordrivna anordningar

- a) Försäkringen ersätter inte skada som orsakas när motorfordonet används i tävling, under träning inför tävling eller i annan kör- eller hastighets- träning.
- b) Försäkringen ersätter inte skada på förbränningsmotor eller anordning som drivs med förbränningsmotor om inte skadan har orsakats av inverkan av en plötslig yttre faktor eller eld som kommit lös
- c) Försäkringen ersätter inte bräckageskada på lätta elfordon när de används för det ändamål som de är avsedda för.
- d) Försäkringen ersätter inte skada på fjärrstyrda modellflygplan, drönare eller annan motsvarande anordning vilken inträffat under flygningen.

5.3.3 Datorer och smarta anordningar

Försäkringen ersätter inte skada som mobiltelefoner, mobilapparater, smarta enheter, datorer med kringutrustning eller dataprogram och filer orsakas av skadliga program såsom datavirus, användarens fel, förlust av data, dataintrång eller av att dessa inte fungerar när själva anordningen inte har gått sönder.

5.3.4 Skador som uppkommer småningom

Försäkringen ersätter inte skada som själva föremålet för försäkring orsakats av dess sedvanliga användning eller av slitage, repning, tillbuckling, frätning, rost, röta, förskämning eller av materialets naturliga försvagning eller av annat fenomen som uppkommer småningom eller av mögel, svampbildning, mikrober, lukt, fukt eller kondensvatten. En skada som kondensvatten orsakat ersätts dock när den är en direkt följd av att en maskin eller anordning plötsligt och oförutsett gått sönder.

5.3.5 Naturfenomen och översvämning

Försäkringen ersätter inte skada som orsakas av

- a) köld, frysning, hetta, torka
- b) marksänkning eller tjälbildning
- c) tyngd från is eller snö eller att snö eller is rört sig
- d) regn eller snöfall, yt- eller grundvatten (eller översvämning från avloppsbrunn eller rörnät till följd av ovanstående)
- e) regn- eller smältvatten som strömmat ut ur takrännor, byggnadens yttre stuprör, yttre dagvattenrör, genom yttertak eller annatstans ifrån. Bräckageskyddet ersätter dock skada till följd av plötsligt och oförutsett mekaniskt bräckage på byggnadsdel eller anordning som betjänar byggnadens bruk
- f) höjt vattenstånd, översvämning eller sjögång.

Försäkringen ersätter dock skada till följd av exceptionellt störtregn, översvämning i vattendrag eller i havsvatten enligt punkt 5.1.3 om föremålet för försäkringen har försäkrats med skyddet för exceptionella översvämningsskador. Försäkringen ersätter dock inte skada till följd av översvämning i vattendrag och i havsvatten eller höjt vattenstånd om byggnaden har byggts utan lagenligt tillstånd eller i strid med tillståndet.

5.3.6 Felaktigheter

Försäkringen ersätter inte skada som egendomen orsakats av

- a) fel i planering, montering, behandling, användning, leverans eller arbete
- b) konstruktions-, tillverknings- eller materialfel
- c) grundläggnings- eller byggfel eller byggande mot byggbestämmelser, instruktioner eller god byggnadsd
- d) när vatten trängt in i konstruktionerna till följd av att väggbrunnen, golvbrunnen, dess förhöjningsring eller rörgenomföringen i våtrummet har läckt.
- e) när ett utrymme som har vägg- eller golvbrunn inte vattenisolerats eller en konstruktion inte varit vattentät trots att under bygg- eller reparationsstiden gällande byggbestämmelser, anvisningar eller god byggnadsd förutsatt det.

5.3.7 Underhållskostnader

- a) Försäkringen ersätter inte service- eller underhållskostnader, kostnader för upptining och inte heller kostnader för rengöring eller öppning av tilltäppta rör eller anordningar.
- b) Ersättning betalas inte om bostadsaktiebolaget även är skyldigt att svara för skador på egendom som aktieägaren har underhållsansvar för.

5.3.8 Djur

Försäkringen ersätter inte skada som sällskaps- eller husdjur orsakat genom att bita, klösa, riva, urinera, tömma tarmen, kråkas eller fläcka ner. Försäkringen ersätter inte heller skada som orsakats av insekter, fåglar, hardjur eller gnagare. Skada som djur orsakat växter och växtbestånd på gårdsplanen ersätts inte.

Begränsningen tillämpas inte på brandskador och läckageskador som anges i punkt 5.1.5 och inte heller

på bräckageskador på fönster vilka orsakats av ovanstående djur.

Försäkringen ersätter inte kostnader för bekämpning eller utrotning av djur eller insekter.

5.3.9 Övriga begränsningar

- a) Försäkringen ersätter inte om idrotts- eller hobbyredskap, -utrustning eller -anordning går sönder när de används för det ändamål som de är avsedda för.
- b) Försäkringen ersätter inte uppsåtlig skadegörelse på byggnad eller lägenhet som hyrts ut till annan eller på löseegendom däri, annars än i samband med inbrott eller rån.
- c) Försäkringen ersätter inte skada eller stöld som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet orsakats av en person som kommit in med den försäkrades tillstånd.
- d) Försäkringen ersätter inte kostnader för serieläggning eller förnyande av lås, om det inte är fråga om kostnader för avvärjning eller begränsning av omedelbart hotande skada som ska ersättas med stöd av denna försäkring och som gäller egendom som är föremål för försäkring. (Allmänna avtalsvillkor, punkt 6.2).
- e) Försäkringen ersätter inte skada som under transport orsakas egendom som levererats som postförsändelse eller annan separat frakt.
- f) Försäkringen ersätter inte förmögenhetsskada och inte heller skada som orsakats av bedrägeri, förskingring eller annat svikligt förfarande eller brytande mot avtal.
- g) Försäkringen ersätter inte skada som orsakats av yrkesmässigt brytnings-, sprängnings-, pålnings- eller annat jordbyggnadsarbete.
- h) Försäkringen ersätter inte skada som orsakats av att en kommunal eller annan allmän vatten- eller avloppsledning eller motsvarande konstruktion skadats, täppts till eller slutat fungera.
- i) Försäkringen ersätter inte skada som ersätts på basis av någon lag, garanti eller annat avtal.
- j) Försäkringen ersätter inte skada som orsakats av krig, väpnad konflikt, annan likartad händelse som rubbar samhällsordningen eller atomskada som avses i atomansvarighetslagen eller i annan motsvarande senare lag.
- k) Försäkringen ersätter inte
 - telefon- och resekostnader, inkomstförluster eller andra motsvarande kostnader som orsakats av utredningen av skadan
 - egendomens värdeminskning eller ändrings- eller förbättringsarbeten i samband med reparation av skada. Det är fråga om förbättringsarbeten även när slitna eller redan före försäkringsfallet skadade delar har förnyats i samband med reparationsarbeten eller när man utfört andra arbeten till följd av vilka egendomens skick till dessa delar kan anses ha förbättrats väsentligt.
 - minskning eller förlust av egendomens affektionsvärde
 - kostnader som orsakas av färgnyansskillnader i samband med reparation av skada

- ämne som runnit ut och gått till spillo eller ökad energiförbrukning
- kostnader för sökning av fel eller för annan utredning av skada om skadan inte ersätts från denna försäkring och om försäkringsbolaget inte separat har godkänt kostnaderna. Även vid ersättningsbara skador ersätts utredningskostnader bara om försäkringsbolaget separat har godkänt kostnaderna.

l) Försäkringen ersätter inte skada som orsakas av odling av narkotisk växt eller tillverkning av narkotika och inte skada på anordningar eller utrustning som används till det.

6 Ersättning av skador

6.1 Allmänt

6.1.1 Ansökan om ersättning

I punkt 10 Ersättningsförfarande i Allmänna avtalsvillkor redogörs för ersättningsökandens och försäkringsbolagets skyldigheter samt för preskription av rätten till ersättning.

6.1.2 Uppskattning av egendomens värde och beräkning av skadebelopp

Syftet med försäkringen är att ersätta verkliga förluster och därför påverkar åldern och skicket på begagnad egendom bedömningen av skadebeloppet.

6.1.3 Maximiersättning

Försäkringsbolaget är skyldigt att ersätta egendom högst upp till egendomens återanskaffningsvärde, dagsvärde eller gängse värde. Om egendomen är försäkrad enligt en separat avtalad maximiersättning är denna maximiersättning alltid den högsta möjliga ersättningen. Maximiersättningarna för försäkringen har antingen antecknats i försäkringsbrevet eller anges i dessa försäkringsvillkor.

6.2 Löseegendom

6.2.1 Uppskattning av löseegendomens värde och beräkning av skadebelopp

Värdet på löseegendomen uppskattas enligt återanskaffningsvärdet för ett nytt föremål som till sina egenskaper och sin användbarhet är motsvarande.

Återanskaffningsvärdet och skadebeloppet därav fastställs enligt egendomens prisnivå vid skadetidpunkten.

Skadebeloppet för löseegendomen beräknas antingen enligt tabellen för åldersavdrag i punkt 6.2.2 eller enligt gängse värde i punkt 6.2.3.

6.2.2 Skadebelopp vid skador på löseegendom som anges i tabellen

Vid beräkningen av skadebeloppet för löseegendom som anges i tabellen nedan avdras från egendomens återanskaffningsvärde årliga åldersavdrag enligt tabellen från och med andra bruksåret. Avdraget räknas genom att procenttalet multipliceras med antalet hela kalenderår som avslutats före skadans händelse-tidpunkt och följt efter egendomens ibruktagningsår. Åldersavdrag görs inte för året skadan inträffade.

För mobiltelefoner och mobilapparater räknas avdraget genom att procenttalet multipliceras med antalet år som börjat efter egendomens ibruktagningsår. Åldersavdrag görs även för året skadan inträffade.

Med ibruktagningsår avses året när föremålet tagits i bruk. Ibruktagningsåret upphör vid utgången av kalenderåret oberoende av när under året föremålet togs i bruk. Förutom åldersavdraget avdras även självriskens som antecknats i försäkringsbrevet.

Åldersavdrag för skador på löseegendom

Möbler, hemtextilier och bruksföremål	6 %
Roddbåtar, utombordsmotorer på högst 10 hästkrafter och lätt utrustning för vattensport såsom SUP-brädor, kanoter och kajaker	6 %
Hushållsmaskiner	8 %
Hemelektronik och andra elektroniska anordningar, stereo, tv, kameror och andra optiska apparater	8 %
Friluftsutrustning och fiskeredskap	8 %
Cyklar med delar och utrustning	10 %
Arbetsverktyg och -redskap samt motoriserade fortskaffningsmedel och -redskap	10 %
Mc-kläder, -hjälm, -handskar och -stövlar	10 %
Proteser och personliga hjälpmedel, såsom hörapparat och rullstol	10 %
Glasögon och solglasögon	20 %
Idrotts- och hobbyredskap, -utrustning och -anordningar samt fjärrstyrda modellflygplan och drönare	20 %
Kläder, skor, väskor och andra accessoarer	20 %
Mobiltelefoner, mobilapparater, datorer inklusive kringutrustning och smartklockor, smarta armband och smarta ringar	25 %
Arbetsverktyg, -redskap och annan egendom för förvärvs- och företagareksamhet	25 %

Åldersavdraget enligt tabellen är dock högst 80 %. Förutom åldersavdragen avdras även självriskens som antecknats i försäkringsbrevet.

Om den skadade löseegendomen kan repareras inverkar detta på beräkningen av skadebeloppet enligt följande:

- Om föremålet kan repareras, är skadebeloppet reparationskostnaderna, dock högst föremålets återanskaffningsvärde minskat med avdrag enligt föremålets ålder.
- Om föremålet inte kan repareras, är skadebeloppet återanskaffningsvärdet minskat med avdrag enligt föremålets ålder.

- Om det är omöjligt att reparera föremålet på grund av att det inte går att i förhållande till egendomens värde få reservdelar i Finland eller till en skälig kostnad från utlandet är skadebeloppet högst 30 % av egendomens återanskaffningsvärde.
- Från reparations- och återanskaffningskostnaderna för en enskild del i ett föremål görs åldersavdrag enligt åldern för föremålet som helhet även om den enskilda delen skulle vara nyare.

6.2.3 Skadebelopp vid skador på övriga föremål som är löseegendom

För följande högst fem år gammal löseegendom fastställs skadebeloppet enligt återanskaffningsvärdet för ett motsvarande föremål; för ett föremål som är över fem år gammalt fastställs skadebeloppet enligt dess gängse värde:

- musikinstrument inklusive kringutrustning, t.ex. gitarr och förstärkare
- konstverk, smycken, antikviteter och designföremål och andra värdeföremål
- kikare och kameraobjektiv
- skjutvapen inklusive tilläggsutrustning
- annan egendom som inte anges i tabell 6.2.2.

Ersättningsbeloppet är i första hand det skadade föremålets reparationskostnader.

När det gäller ett föremål som är över 5 år gammalt, är ersättningsbeloppet i första hand reparationskostnaderna för det skadade föremålet, dock högst föremålets gängse värde.

6.2.4 Skadebeloppet vid skador på annan egendom som är föremål för löseegendomsförsäkring

Vid skador på maskiner och anordningar (VVSEA-anordningar) som hör till byggnaden och som i bostadsaktiebolaget är på aktieägarens eller hyresgästens ansvar iaktas åldersavdragen i punkt 6.3.5. Skador på fasta inredningar och gårdskonstruktioner ersätts enligt punkt 6.3 i försäkringsvillkoren. Skadebeloppet för VVSEA-anordningar i utomhusbubbelpool och pool samt för vindkraftsaggregat med tilläggsutrustning räknas enligt punkt 6.3.5. Skador på gårdsplan ersätts enligt punkt 6.3.9 i försäkringsvillkoren.

6.2.5 Ersättning av extra boendekostnader

Försäkringen för hemmets löseegendom ersätter om den försäkrade tillfälligt måste flytta annanstans från den stadigvarande bostaden, på grund av att den stadigvarande bostaden drabbats av en skada som ersätts från denna hemförsäkring. Försäkringen ersätter skäliga extra boende-, transport- och lagringskostnader samt övriga motsvarande kostnader, som på förhand avtalats om med försäkringsbolaget. De här kostnaderna ersätts under högst 12 månader. Vid brandskador ersätts kostnaderna under högst 18 månader. Boendekostnader ersätts utifrån försäkringen för hemmets löseegendom upp till högst 3 000 euro per månad.

Vid beräkningen av ersättningarna beaktas bara de verkliga extra kostnaderna, från vilka avdras eventuella kostnadsbesparingar, såsom t.ex. hyreskostnader för den skadade bostaden. Från kostnaderna som ersätts avdras den självrisk som antecknats i försäkringsbrevet samt en tilläggsjälvrisk på 10 %.

6.3 Byggnader

6.3.1 Allmänt

Skadebeloppet fastställs enligt återanskaffningsvärdet, dagsvärdet eller gängse värdet.

Om byggnaden är försäkrad enligt maximiersättning, är detta övre gränsen för ersättning. Ersättningen kan dock inte vara högre än byggnadens återanskaffningsvärde.

Skadebeloppet för byggnaden och dess delar fastställs i första hand genom att utreda beloppet för de uppskattade reparationskostnaderna. Vid beräkning av ersättningsbeloppet beaktas åldersavdragen på maskiner och anordningar i byggnad (6.3.5) samt åldersavdragen vid läckageskador (6.3.6).

Vid fastställande av skadebeloppet beaktas i reparationskostnaderna inte kostnadsökning till följd av restaurering av byggnadsdelar.

6.3.2 Skadebelopp enligt återanskaffningsvärde

Den försäkrade har rätt till ersättning enligt återanskaffningsvärdet, om värdet på byggnaden eller byggnadens del är minst hälften av dess återanskaffningsvärde.

Skadebeloppet enligt återanskaffningsvärdet för byggnaden eller byggnadens del fastställs enligt prisnivån vid tidpunkten för återanskaffningen av egendomen.

Skadebeloppet enligt återanskaffningsvärdet fastställs enligt följande:

- Om egendomen kan repareras är skadebeloppet reparationskostnaderna, dock högst egendomens återanskaffningsvärde.
- Om egendomen inte kan repareras är skadebeloppet högst egendomens återanskaffningsvärde med avdrag för restvärdet.
- Om byggnaden inte repareras eller byggs om är skadebeloppet för byggnadsskadans del dock alltid högst byggnadens gängse värde omedelbart före skadefallet.

6.3.3 Skadebelopp enligt dagsvärde

Dagsvärdet för varje skadad byggnad bedöms separat. För byggnader som byggts ihop eller som består av flera separata funktionella helheter uppskattas dagsvärdet och skadebeloppet separat för varje byggnadsdel och funktionell helhet. När en enskild konstruktions- eller byggnadsdel skadas uppskattas dagsvärdet separat för varje del. Detta gäller även skador på beläggningar och inventariegrupper.

Skadebeloppet enligt dagsvärdet för byggnaden eller dess del fastställs enligt prisnivån vid tidpunkten för skadan.

Om dagsvärdet för byggnaden eller dess del vid tidpunkten för skadefallet är mindre än hälften av dess återanskaffningsvärde fastställs skadebeloppet enligt följande:

- Om byggnaden eller dess del kan repareras är skadebeloppet reparationskostnaderna, dock högst den skadade egendomens dagsvärde.
- Om byggnaden eller dess del inte kan repareras är skadebeloppet dagsvärdet med avdrag för dess restvärde.

- Om reparationsduglig byggnad eller dess del inte repareras, är skadebeloppet en lika stor del av de uppskattade reparationskostnaderna som dagsvärdet är av återanskaffningsvärdet.
- Skadebeloppet enligt dagsvärdet är dock alltid högst byggnadens gängse värde omedelbart före skadan.

6.3.4 Skadebelopp i en försäkring med avtalad maximiersättning

Skadebeloppet för en byggnad som försäkrats enligt maximiersättning uppskattas enligt följande:

- Om den skadade byggnaden repareras, är skadebeloppet de verkliga reparationskostnaderna för egendomen.
- Om byggnaden eller dess del inte kan repareras är skadebeloppet dagsvärdet med avdrag för dess restvärde, dock högst byggnadens gängse värde omedelbart före skadefallet.
- Om reparationsduglig byggnad eller dess del inte kan repareras, är skadebeloppet en lika stor del av de uppskattade reparationskostnaderna som dagsvärdet är av återanskaffningsvärdet, dock högst byggnadens gängse värde omedelbart före skadefallet.

Om byggnaden är försäkrad enligt maximiersättning, är denna övre gränsen för ersättning. Ersättningen kan dock inte vara större än byggnadens återanskaffningsvärde.

6.3.5 Åldersavdrag vid skador på maskiner, anordningar och rörnät i byggnad

Vid alla skador på maskiner, anordningar och rörnät (VVSEA-anordningar) i byggnaden görs från och med andra bruksåret årliga avdrag från reparations- eller återanskaffningskostnaderna enligt tabellen nedan med undantag av eld som kommit lös. Avdraget räknas genom att procenttalet multipliceras med antalet hela kalenderår som gått ut före skadans händelse-tidpunkt och följt efter anordningens ibruktagningår. Åldersavdrag görs inte för året skadan inträffade. Förutom åldersavdraget avdras även självriskens som antecknats i försäkringsbrevet.

Med ibruktagningår avses året när maskinen, anordningen eller rörnätet togs i bruk. Ibruktagningåret upphör vid utgången av kalenderåret oberoende av när under året föremålet tagits i bruk.

Vid skador på maskiner och anordningar i byggnad tillämpas åldersavdragen även när maskinerna och anordningarna i bostadsaktiebolaget är på aktieägarens ansvar.

Åldersavdrag vid skador på maskiner, anordningar och rörnät i byggnaden

Rörnät, elledning och -mätare, optiska fiberkablar, bränsle- och avloppsvattencisterner samt solpaneler	3 %
Övriga VVSEA-anordningar i byggnad och jordvärmepumpar inklusive anordningar	6 %
Värmepumpar inklusive anordningar (med undantag av jordvärmepumpar)	9 %

Om den skadade egendomen kan repareras inverkar detta på beräkningen av skadebeloppet enligt följande:

- Om det är möjligt att reparera egendom som hör till byggnadens VVSEA-anordningar är skadebeloppet reparationskostnaderna från vilka görs åldersavdrag enligt egendomens ålder. Ersättningsbeloppet är dock alltid högst återanskaffningsvärdet, minskat med avdrag som grundar sig på egendomens ålder.
- Om egendom som ingår i byggnadens VVSEA-anordningar inte kan repareras är skadebeloppet återanskaffningsvärdet minskat med avdrag som baserar sig på egendomens ålder.
- Om det är omöjligt att reparera egendom på grund av att det inte går att få reservdelar i Finland eller till en skälig kostnad från utlandet i förhållande till egendomens värde, är skadebeloppet högst 30 % av egendomens återanskaffningsvärde.
- Från reparations- och återanskaffningskostnaderna för en enskild del av en apparat görs åldersavdrag enligt åldern för apparaten som helhet även om den enskilda delen skulle vara nyare.

Vid skador på VVSEA-anordningar som ersätts, avdras åldersavdragen enligt den skadade egendomens ålder både från anordningens reparations- och installationskostnader och från kostnader för fri- och igenläggning av konstruktioner till följd av felsökning och reparation av skadan och från grävning- och igenfyllningskostnader.

Om kostnader för fri- och igenläggning av konstruktioner eller grävning- och igenfyllningskostnader varit nödvändiga för att reparera en skada som ett läckage orsakat byggnaden eller om VVSEA-anordningar skadats på grund av en läckageskada eller i rivnings- eller reparationsarbeten som gäller konstruktioner som en läckageskada skadat, görs åldersavdragen dock enligt villkorspunkt 6.3.6.

Avdragen i punkterna 6.3.5 och 6.3.6 tillämpas även vid ersättning för skador på VVSEA-anordningar som ingår i löseegendomsförsäkringen eller läckageskador de orsakat.

Läckageskyddet ersätter inte kostnader för reparation eller förnyelse av rörnät, drivanordningar och VVSEA-anordningar.

6.3.6 Åldersavdrag vid läckageskador i byggnad

På alla felsöknings- och reparationskostnader vid skada som orsakats byggnadens konstruktioner eller fasta inredningar görs avdrag från och med ibruktagningensåret på basis av det läckande rörets eller den läckande anordningens eller cisternens ålder enligt följande:

Åldersavdrag vid läckageskador i byggnad		
Ålder på rörnät, anordning eller cistern	Avdrag från skadebeloppet	Avdragets maximibelopp
20–29 år	20 %	3 500 euro
30–49 år	30 %	3 500 euro
50 år och över	50 %	5 000 euro

Avdraget grundar sig på åldern på röret, anläggningen eller cisternen som läckt vid tidpunkten för skadan. När det läcker vid skarvstället fastställs avdraget enligt den äldsta rördelen och när ett avlopp svämjar över fastställs avdraget enligt åldern för avloppet som täppts till. Åldern beräknas fr.o.m. ibruktagningensåret. Med ibruktagningensår avses året när föremålet tagits i bruk och ibruktagningensår upphör vid utgången av kalenderåret oberoende av när under året föremålet togs i bruk. Åldersavdrag görs även för året skadan inträffade. Avdragets maximibelopp anges i tabellen.

Om det i ett gammalt avloppsrör installerats ett avloppsrör som har egen ringstyvhet som uppfyller ringstyvheterna (SN4 och SN8) enligt kraven för en god byggsed, beräknas åldersavdragen från och med tidpunkten saneringen blev färdig.

Om avloppsröret reparerats så att det inte har en ringstyvhet enligt kraven för en god byggsed, är rörets ålder vid skadetidpunkten åldern på det ursprungliga röret och reparationen beaktas inte när åldersavdraget beräknas.

6.3.7 Ersättning av restvärde

Om den skadade byggnaden på grund av gällande byggnadsförbud eller byggnadsinskränkning inte kan återställas genom reparation, ersätts även byggnadens restvärde. Från restvärdet avdras dock det försäljningspris som fås för de byggnadsdelar som blivit kvar. Försäkringstagaren ska uppvisa en utredning över gällande byggnadsförbud eller byggnadsinskränkning och, om försäkringsbolaget så begär, ansöka om undantagslov för att återställa byggnaden till dess tidigare skick. Försäkringstagaren ska, om försäkringsbolaget så begär, befullmäktiga försäkringsbolaget att representera denne i ärendet som gäller ansökan om undantagslov.

6.3.8 Lagstiftningens eller myndighetsbestämmelsens inverkan på skade- och ersättningsbelopp

Om byggnaden eller dess del till följd av lagstiftning eller av att tvingande myndighetsbestämmelser ändrat, inte kan uppföras på nytt så att den motsvarar den ursprungliga byggnaden eller repareras till sådan som den var före skadan, utökas beloppet av den

direkta sakskadan med skäliga tilläggskostnader som orsakats av de ändrade bestämmelserna som gällt egendomens skadade delar. Beloppet för höjningen är dock högst 10 % av skadebeloppet som beräknats utan dessa kostnader. Dessa tilläggskostnader beaktas inte vid reparationsbyggande och vid ersättning enligt dagsvärde.

Om reparationsbyggande på grund av myndighetsbestämmelse (t.ex. Museiverkets) inte kan utföras med nutida byggnadsdelar, byggnadsmaterial som allmänt saluförs i Finland och enligt sedvanliga arbetsmetoder, ersätts högst 10 % som extra kostnader till följd av avvikande byggnadssätt, beräknat enligt kostnaderna för reparationsarbete som verkställt på ett sedvanligt sätt.

6.3.9 Ersättning av skador på gårdsplan och trädbestånd i skogen på tomten

Skador på växtbestånd på en skött gårdsplan ersätts på basis av skäliga och nödvändiga röjnings- och istandsättningskostnader. Som istandsättningskostnader ersätts även skäliga transport- och planteringskostnader.

För träd och buskar på en skött gårdsplan ersätts anskaffningskostnaderna för nya plantor multiplicerat med tre. Anskaffningskostnaderna för nya plantor ersätts med de närmast motsvarande plantor som saluförs i Finland.

Av träd i skogen på tomten ersätts trädbeståndets skogsekonomiska värde, dock högst 15 euro/kubikmeter. Förlust av förväntningsvärde för trädbestånd samt skörde- och röjningskostnader ersätts inte.

Maximibeloppet för de ovannämnda ersättningarna är sammanlagt högst 10 000 euro.

Skäliga och nödvändiga rengörings- och istandsättningskostnader för jordmånen på gårdsplanen ersätts enligt följande:

- vid en oljeskada som orsakats av en anläggning i den försäkrade byggnaden högst upp till 250 000 euro
- vid övriga skador, som ersätts, högst upp till 10 000 euro

6.4 Självrisker och övriga faktorer som beaktas vid beräkningen av ersättningsbeloppet

6.4.1 Självrisk

Försäkringstagaren har vid varje skadefall den självrisk som antecknats i försäkringsbrevet, vilken avdras från skadebeloppet som beräknats enligt dessa försäkringsvillkor, om det inte är frågan om en avvikande självrisk som anges nedan. Om flera objekt är försäkrade med sakförsäkring i samma försäkringsbolag och dessa samtidigt drabbas av en skada och objekten har olika självrisker, avdras endast den största självrisken.

6.4.2 Avvikande självrisker

Självrisken avdras inte

- från kostnader för begränsning och avvärjning av skada
- om en larmanläggning som installerats i det försäkrade objektet (med undantag av brandvarnare) har fungerat ändamålsenligt och minskat skadans omfattning

- om ett underlägg som installerats under kylanläggning eller disk- eller tvättmaskin fungerat ändamålsenligt och väsentligt minskat läckageskadans omfattning
- om någon har brutit sig in i lägenheten genom en dörr som varit låst med säkerhetslås.

6.4.3 Höjd självrisk

Vid läckageskador som orsakats av frysning avdras efter självriskens i försäkringsbrevet en tilläggsjälvrisk på 20 procent på beloppet av en skada som ersätts på grund av denna försäkring. Tilläggsjälvriskens är dock högst 5 000 euro. Avdraget görs inte, om objektet har frusit på grund av bräckage på uppvärmningsanordning eller någon annan plötslig och oförutsedd händelse.

6.4.4 Beskattningens inverkan på skadebeloppet

Vid beräkning av skadebeloppet för byggnad eller lösegendom beaktas stadganden om beskattning, såsom om mervärdesskatten.

Om den försäkrade enligt mervärdesskattelagen är berättigad att dra av skatten som ingår i skadans reparationskostnader eller den skadade egendomens återanskaffningskostnader eller i andra kostnader som ersätts från försäkringen betalas ersättningens minskad med beloppet för den mervärdesskatt som ingår i kostnaderna. Den försäkrade är den som beställer reparationsarbetet eller egendomen som skaffas och fakturan adresseras till denne.

Ersättningen betalas alltid minskad med mervärdesskattebelopp när den skadade egendomen vid tidpunkten skadan inträffade användes i mervärdesskattebelagd affärsverksamhet eller den försäkrade, enligt mervärdesskattelagen, har haft rätt att avdra skatt som ingår i anskaffningspriset på förstörd, förlorad eller på annat sätt skadad egendom.

6.4.5 Avdragsordning

Självriskerna och övriga avdrag som anges i dessa villkor eller i Allmänna avtalsvillkor avdras från skadebeloppet i följande ordning:

1. Eventuellt skattebelopp
2. Avdrag på grund av egendomens ålder dvs. åldersavdrag
3. Självrisk
4. Eventuell sänkning av ersättning (t.ex. på grund av försummelse av säkerhetsföreskrifter eller underförsäkring).

6.5 Sätt att ersätta

Försäkringsbolaget har rätt att ersätta skadad egendom genom att låta bygga om, låta reparera, betala ersättning i pengar eller skaffa motsvarande egendom i dess ställe.

6.5.1 Reparation

Sakskadan ersätts i första hand enligt reparationskostnaderna. I skador av mobilanordningar anses anskaffningskostnaden av bytesanordning som reparationskostnad. Med reparation avses att egendomen återställs i motsvarande skick som före skadan. Försäkringsbolaget har rätt att låta reparera egendomen hos en samarbetspartner eller tjänsteleverantör som bolaget godkänt. Reparationskostnaderna bestäms

enligt det pris till vilket försäkringsbolaget skulle ha kunnat låta reparera egendomen.

6.5.2 Ersättning i pengar

Penningersättningen beräknas utgående från det pris för vilket försäkringsbolaget skulle ha kunnat skaffa motsvarande egendom.

6.5.3 Anskaffning i stället

Försäkringsbolaget kan alternativt ersätta sakskadan genom att i stället för den skadade eller stulna egendomen skaffa motsvarande egendom som är avsedd för samma ändamål av en samarbetspartner eller tjänsteleverantör som bolaget godkänt. Då övergår den skadade egendomen i försäkringsbolagets ägo. Om den ersättningsberättigade inte vill att motsvarande egendom skaffas i stället för den skadade egendomen, även om det vore möjligt, beräknas penningersättningen utgående från det pris till vilket man skulle ha kunnat skaffa motsvarande egendom.

6.5.4 Inlösnings av egendom

Försäkringsbolaget har dock rätt att inlösa skadad egendom eller del till dess restvärde. Om den försäkrade får tillbaka förlorad egendom efter att ersättningen utbetalats, ska denne omedelbart antingen överlämna egendomen till försäkringsbolaget eller återbetala ersättningen som fått från försäkringen.

6.5.5 Betalning av ersättning vid skador på byggnad

Vid skador på byggnad betalas ersättning enligt dagsvärdet, som är en lika stor del av ersättningsbeloppet som dagsvärdet är av återanskaffningsvärdet.

Ersättning enligt återanskaffningsvärde förutsätter att byggnaden eller dess del repareras eller att man i stället för den skadade byggnaden på samma tomt bygger ny motsvarande och för samma ändamål avsedd byggnad inom två år efter försäkringsfallet. Om byggandet fördröjs på grund av myndighetsåtgärder läggs fördröjningstiden till tidsfristen på två år.

Skillnaden mellan ersättning enligt återanskaffningsvärde och dagsvärde betalas när försäkringsbolaget har fått utredning om att byggnadens reparations- eller byggåtgärder har utförts och ersättningen enligt dagsvärdet har använts för återanskaffning. Ersättningen enligt återanskaffningsvärdet betalas högst i enlighet med de verkliga kostnaderna. Rätt till ersättning enligt återanskaffningsvärdet har endast den försäkrade. Rätten kan inte överföras.

Försäkringsbolaget har rätt att låta en samarbetspartner, som bolaget godkänt, reparera eller bygga upp egendomen. Kostnaderna bestäms enligt det pris med vilket försäkringsbolaget skulle ha kunnat låta reparera eller bygga upp det skadade objektet.

6.5.6 Ersättning för in-tecknad egendom

Om en fastighetsin-teckning, som ställts som säkerhet för skuld, har fastställts i den skadade egendomen, betalas ersättningen i första hand till in-teckningshavaren. Ersättningen kan dock betalas till den försäkrade i stället för in-teckningshavaren om in-teckningshavaren har gett sitt samtycke till detta eller om den försäkrade har rätt till ersättning med stöd av bestämmelserna i jordabalken.

7 Försäkringspremie och indexjusteringar

7.1 Faktorer som inverkar på försäkringspremien

Faktorer som inverkar på hemförsäkringspremien är försäkringstagarens ålder och boningsort samt egenskaperna för det försäkrade objektet som anges i försäkringsbrevet, såsom ålder, läge, bostadens yta, byggnadens yta och tekniska egenskaper, användningsändamål samt försäkringsskyddets omfattning och självriskens storlek. Faktorer som påverkar premien varierar enligt objektet som försäkras.

Vid övergången till ny försäkringsperiod har försäkringsbolaget rätt att ändra premien till följd av ändring i försäkringsobjektets och försäkringstagarens ålder för att premien bättre ska motsvara den statistiska skaderisken. Övriga situationer när försäkringsbolaget har rätt att ändra försäkringspremier redogörs för i Allmänna avtalsvillkor.

7.2 Indexjusteringar

Försäkringspremierna och maximiersättningarna för byggnadernas försäkringar justeras årligen med ett index vid övergången till en ny försäkringsperiod. Som indexets justeringstal används indextalet för juni månad under föregående kalenderår. För byggnadsobjekt används byggnadskostnadsindexet. Ersättningen betalas enligt maximiersättningarna som gäller vid tidpunkten för försäkringsfallets inträffande.

8 Resgodsskydd på utlandsresor

I hemförsäkringen ingår resgodsskydd på utlandsresor om detta separat har avtalats om och antecknats i försäkringsbrevet.

8.1 Försäkringens giltighet

Försäkringen gäller på utlandsresor i 12 månader fr.o.m. att resan börjar.

Giltigheten för resgodsskyddet i hemförsäkringen förutsätter en giltig försäkring för hemmets löseegendom. Resgodsskyddet under utlandsresor måste alltid vara i kraft före resan börjar. När försäkringen för hemmets löseegendom upphör, upphör även resgodsskyddet på utlandsresor.

8.2 Definition på resa

Med resa avses i dessa villkor en resa till utlandet, som börjar i Finland från den försäkrades hem, arbetsplats, studieplats eller fritidsbostad och slutar på någon av nämnda platser.

Om den försäkrade vistas utomlands och besöker Finland högst under 30 dygn med avsikt att återvända till samma resmål utomlands, anses detta som en oavbruten vistelse utomlands och inte som separata resor.

8.3 Föremål för försäkring och deras begränsningar

Resgodsskyddet ersätter direkta saksador på hemmets löseegendom som är med på resan, vilka inträffar under försäkringens giltighetstid samt andra kostnader som separat anges i villkoren.

Föremål för försäkring är den egendom som den försäkrade tagit med sig på resan och med hemmets

löseegendom jämförbar egendom som skaffats under resan samt pass och resebiljetter. Försäkrad i resgodsskyddet är inte den egendom som under resan hyrts eller lånats utomlands.

Resgods är försäkrade sammanlagt högst upp till den maximiersättning per försäkringsfall som antecknats i försäkringsbrevet. I denna maximiersättning ingår även resgods i motorfordon, husvagn eller annan släpvagn, båt eller tält.

Pengar och betalmedel ingår i resgods upp till 500 euro. Pengar eller andra betalmedel ersätts dock inte, om dessa blir stulna från motorfordon, husvagn eller annan släpvagn, båt eller tält.

På Resgodsskyddet tillämpas villkorspunkter 4.1 och 4.2 av Hemförsäkringen.

8.4 Försäkringsfall som ersätts

8.4.1 Plötsliga och oförutsedda saksador

Resgodsskyddet ersätter direkt sakskada som ett plötsligt och oförutsett försäkringsfall orsakat resgodset under försäkringens giltighetstid.

8.4.2 Försenat resgods och övriga extra kostnader

När på en utlandsresa resgods har överlåtits till transportfirma, trafikföretag eller researrangör och resgodset kommer fram till resmålet utomlands minst 4 timmar senare än den försäkrade, ersätts kostnader för anskaffning av nödvändighetsartiklar sammanlagt högst 2 000 euro per försäkringsfall, dock högst maximiersättningen av Resgodsskyddet vilken antecknats i försäkringsbrevet.

Med nödvändighetsartikel avses egendom som motsvarar den som försenats eller som skaffats eller hyrts i stället för den, såsom till exempel extra omgång kläder, hygienartiklar, hobbyutrustning och resesittvagnar. Nödvändighetsartiklar är till exempel inte bärbara datorer, smycken, klockor, optiska eller elektroniska apparater och motsvarande.

Kostnaderna ersätts mot verifikat.

Försäkringen ersätter även

- skäliga kostnader för letande efter resgods om det försvunna resgodset överlåtits till transportfirma, trafikföretag eller researrangör
- extra rese-, inkvarterings- och telefonkostnader som orsakats av att pass, visum eller resebiljetter förnyats under resan.

Ovannämnda kostnader ersätts högst upp till 500 euro per skada som ersätts. Försäkringen ersätter inte måltidskostnader.

8.5 Ersättningsbegränsningar

I ersättningar för resgods tillämpas begränsningarna i punkt 5.3 i villkoren för Hemförsäkring.

8.6 Ersättningsbestämmelser

I ersättningar för resgods tillämpas villkoren som gäller ersättning i punkt 6.2 i villkoren för Hemförsäkring.

Om Omfattande Plus -skydd för hemmets löseegendom ingår i detsamma försäkringsavtalet, tillämpas på åldersavdragen av skadorna på resgodset också villkorspunkten 5.2.1.

8.7 Självrisk

Den försäkrade har i varje försäkringsfall en i försäkringsbrevet antecknad självrisk av skadebeloppet.

Kostnaderna som orsakas av anskaffning av nödvändighetsartiklar eller letande efter resgods har ingen självrisk.

8.8 Säkerhetsföreskrifter för resgods

På ersättningar för resgods tillämpas säkerhetsföreskrifterna i punkt 2 i villkoren för Hemförsäkring.

Ansvarsförsäkring för privatperson

1 Försäkringens syfte och giltighet

Ansvarsförsäkringen ersätter enligt dessa villkor och Allmänna avtalsvillkor person- och saksador som omfattas av försäkringen och orsakats annan, för vilka den försäkrade enligt gällande rätt har ersättningsansvar. I en skada som enligt dessa ansvarsförsäkringsvillkor ska ersättas utreder försäkringsbolaget även grunden och beloppet för ersättningsanspråket som framställts gentemot den försäkrade samt sköter rättegången om ersättningsanspråket behandlas i rätten.

Försäkringen är i kraft i hela världen, men utanför Finlands gränser dock högst under 12 månader fr.o.m. att resan började. Om den försäkrades stadigvarande boningsort inte är i Finland, gäller försäkringen bara i Finland.

Utvidgningarna av försäkringsskyddet gäller försäkringsfall som inträffat efter ändringsdatumet. Med utvidgning av försäkringsskydd avses att försäkringen utvidgas med en höjning av försäkringsbelopp eller annat specialvillkor.

2 Försäkrade

Försäkrade är försäkringstagaren och personerna som stadigvarande och faktiskt bor i samma hushåll som försäkringstagaren. Med den försäkrades stadigvarande boningsort avses den adress som antecknats i befolkningsregistret.

Försäkrade är även försäkringstagarens eller den försäkrades minderåriga barn, som stadigvarande bor annanstans än på försäkringsstället, när de bor hos den försäkrade.

I en försäkring för oskiftat dödsbo är försäkrade

- personer som vid tidpunkten för försäkringstagarens dödsfall stadigvarande bodde i gemensamt hushåll med denne om de inte har en egen försäkring
- övriga delägare i boet vid försäkringsfall som gäller ägande, innehav eller användning av fastighet eller lösegendom som försäkrats med denna försäkring.

3 Skador som ersätts och begränsningar i anslutning till dem

3.1 Vad ersätts från ansvarsförsäkringen?

Försäkringen ersätter person- och sakskada som den försäkrade orsakat annan part i egenskap av privatperson, vilken konstaterats under försäkringens giltig-

hetstid och för vilken den försäkrade enligt gällande rätt är ersättningskyldig.

3.2 Skador som orsakats av barn

Utifrån försäkringen ersätts skada som försäkrat barn orsakat även om barnet på grund av sin ålder inte ännu är ersättningskyldigt.

Försäkringen ersätter inte skada för vilken någon annan är ersättningskyldig eller skada som orsakas den som skötte barnet då skadan inträffade.

3.3 Skador som orsakats av hund

Oberoende av den försäkrades vållande ersätter försäkringen personskada som orsakats av hund som ägs av den försäkrade samt skada som hunden orsakar vid direkt kollision med motorfordon.

Försäkringen ersätter inte skada som hundens skötare eller någon annan än den försäkrade är ersättningskyldig för och inte heller skada som orsakas hundens skötare eller person som bor i gemensamt hushåll med skötaren.

3.4 Skador på bostad, fastighet, fritidsbostad eller inkvarteringsrum

Försäkringen ersätter skada som orsakas av ägande, innehav eller underhåll av den försäkrades stadigvarande bostad eller fastighet eller fritidsbostad eller fastighet i Finland som är i dennes egen användning.

Försäkringen omfattar ersättningskyldighet för den försäkrade till följd av en skada som plötsligt orsakats konstruktionerna i en aktie- eller hyreslägenhet som används som den försäkrades och dennes familjs stadigvarande bostad eller fritidsbostad eller i en hyrd fritidsfastighet.

Försäkringen ersätter dock inte skada som orsakas

- ytbeläggningar eller fasta inredningar i den försäkrades stadigvarande bostad eller fritidsbostad eller i inkvarteringsrum som den försäkrade använt under resa
- egendom som den försäkrade är underhållsansvarig för i egenskap av ägare av aktier som berättigar till besittning av en lägenhet i enlighet med lagen om bostadsaktiebolag
- av lägenhetens dåliga underhåll, slitage eller annan orsak som inte är plötslig
- egnahemshus eller annan motsvarande byggnad som den försäkrade använder som stadigvarande bostad.

4 Ersättningsbegränsningar

4.1 Skada som orsakats av en själv eller arbetstagare

Försäkringen ersätter inte skada som orsakas

- den försäkrade själv
- annan försäkrad
- juridisk person av vars bestämmanderätt de försäkrade sammanlagt har över hälften
- den försäkrades arbetstagare eller person som kan jämföras med denne till den del personen är berättigad till ersättning på basis av lagstadgad arbetsolycksfalls- eller trafikförsäkring.

4.2 Avtalsansvar

Försäkringen ersätter inte skada till den del ersättningskyldigheten grundar sig på avtal, garanti eller annan förbindelse, om ersättningskyldighet inte skulle föreligga utan förbindelsen i fråga.

4.3 Känd skaderisk

Försäkringen ersätter inte skada, om den försäkrade hade eller borde ha haft kännedom om ett fel, en brist eller en annan grund för ersättningskyldighet när försäkringen trädde i kraft.

4.4 Egendom som är i besittning, lånats, behandlas eller sköts om

Försäkringen ersätter inte skada på egendom som var i den försäkrades besittning eller lånad av den försäkrade när den skadeorsakande handlingen eller försummelsen inträffade.

Försäkringen ersätter inte skada på egendom som den försäkrade eller någon annan för dennes räkning, när den skadeorsakande handlingen eller försummelsen inträffade, hade

- för tillverkning, installation, reparation eller behandling på annat sätt
- för förvaring
- under skydds- eller skadeavvärjningsskyldighet med beaktande av arten av den försäkrade verksamheten eller den skadeorsakande handlingen och dess direkta omfattning
- under skötsel på annat sätt.

4.5 Ägande eller besittning av fastighet eller aktielägenhet

Försäkringen ersätter inte skada som annan fastighet, del av fastighet, byggnad eller aktie- eller hyreslägenhet än den försäkrades stadigvarande bostad eller fritidsbostad eller fastighet i Finland i dennes egen användning orsakas av

- ägande
- besittning
- underhåll eller
- hyresverksamhet.

4.6 Trafikskador samt vatten- och luftfarkoster

Försäkringen ersätter inte skada som orsakas av

- användning av motorfordon eller motordriven anordning i trafik. Användning i trafik har fastställts i trafikförsäkringslagen eller i motsvarande utländsk lag.
- användning av farkost utrustad med motor eller segel som har en effekt på över 15 kW (20 hk) eller är över 5,5 meter lång
- användning av luftfarkost för luftfart när den försäkrade är ersättningskyldig i rollen av luftfarkostens ägare, innehavare, användare, person som utför ett uppdrag i luftfarkosten eller arbetsgivare för dessa.

4.7 Grundvatten samt brytnings-, pålnings- och sprängningsarbete

Försäkringen ersätter inte skada som orsakas av

- ändringar i grundvattennivån
- brytnings-, pålnings- eller sprängningsarbete som utförts med hjälp av utomstående arbetskraft

eller för annan part eller marksänkning eller -förskjutning till följd av sådant arbete.

4.8 Miljöskador och skador som orsakats av fukt och översvämning

Försäkringen ersätter inte skada som orsakas av

- förorening eller annan inverkan på jordmån, byggnad, vattentäkt, sjö eller annat vattenområde eller grundvatten
- buller, skakning, strålning, värme, lukt, ljus eller annan motsvarande störning
- rök, sot, damm, ånga, gas eller luftförorening
- fukt
- översvämning som orsakats av regn- eller smältvatten.

Försäkringen ersätter dock plötslig skada som orsakats av den försäkrades slumpmässiga eller enstaka fel eller försummelse eller fel eller brist som plötsligt eller oförutsett uppstått i byggnad, anläggning eller anordning av orsak som medför ersättningskyldighet för den försäkrade. Dessutom krävs att skadans uppkomst, till följd av orsak som uppfyller ovannämnda förutsättningar, har skett plötsligt, oförutsett och snabbt, och inte baserar sig på en långsam verkan som uppstår småningom eller på fortsatt gärning eller försummelse eller annars upprepade händelser.

4.9 Förvärvs- eller näringsverksamhet

Försäkringen ersätter inte skada

- som den försäkrade orsakar i arbetsuppgifter i annans tjänst eller i självständig yrkes-, närings- eller förvärvsverksamhet, i annan verksamhet för att förvärva inkomster eller i arbetspraktik
- som orsakas egendom som ansluter sig till den försäkrades förvärvsverksamhet eller arbetspraktik.

4.10 Uppsåt eller grov oaktsamhet

Försäkringen ersätter inte skada som den försäkrade orsakat uppsåtligen.

Ersättningen kan sänkas eller helt vägras om den försäkrade orsakat skadan

- genom grov oaktsamhet
- under påverkan av alkohol eller droger och detta faktum väsentligt bidragit till skadans uppkomst eller omfattning.

Denna villkorspunkt tillämpas inte på skada orsakad av en försäkrad som är under 12 år.

4.11 Slagsmål, misshandel eller annat brott eller böter

Försäkringen ersätter inte

- skada, som orsakas i samband med slagsmål, misshandel eller annat brott.
- böter eller annan liknande påföljd.

4.12 Annan ansvarsförsäkring

Försäkringen ersätter inte skada till den del den ersätts med stöd av den försäkrades annan ansvarsförsäkring.

5 Utredning av skada

5.1 Försäkringsbolagets skyldigheter

När en skada som ska ersättas från försäkringen och som överstiger självriskens har anmälts till försäkringsbolaget, utreder bolaget om den försäkrade har skadeståndsskyldighet och förhandlar med den som kräver ersättning.

När försäkringsbolaget är redo att med den skadelidande ingå ett avtal om att man från denna försäkring ersätter skador inom gränserna för maximiersättningen, meddelar försäkringsbolaget den försäkrade om detta. Om den försäkrade inte godkänner avtalet, är försäkringsbolaget inte skyldigt att betala ytterligare ersättningar. Försäkringsbolaget är inte heller skyldigt att ersätta kostnader som uppstått efter detta meddelande och inte heller att göra tilläggsutredningar i ärendet.

5.2 Den försäkrades skyldigheter

Den försäkrade ska sträva efter att ge försäkringsbolaget tillfälle att uppskatta skadans belopp och möjlighet till att reda ut ärendet i samförstånd. Om den försäkrade själv ersätter skadan, avtalar där-om eller godkänner ersättningskravet, binder detta försäkringsbolaget bara om ersättningsbeloppet och grunden uppenbart är riktiga.

Den försäkrade är skyldig att

- på egen bekostnad delta i skadeutredning (se Allmänna avtalsvillkor, punkt 10.1)
- till försäkringsbolaget ge information och handlingar som den försäkrade har i sin besittning och som är av betydelse för skadeutredningen
- skaffa eller uppgöra nödvändiga utredningar och undersökningar som den försäkrade till skäligen kostnader har tillgång till.

6 Ersättningsbestämmelser

6.1 Skadestånd

Försäkringen ersätter i enlighet med begränsningarna i försäkringsbrevet och de eventuella specialvillkoren skadestånd som den försäkrade är skyldig att betala. Skadeståndsbeloppet fastställs enligt skadeståndsbestämmelserna och rättspraxisen.

6.2 Avvärjningskostnader vid hotande skaderisk

Vid omedelbar risk för skada eller redan inträffad skada är den försäkrade skyldig att se till att skadan avvärjs eller begränsas (se Allmänna avtalsvillkor, punkt 6.2). Denna skyldighet gäller endast åtgärder för att avvärja ansvarsskador som omedelbart hotar en annan part, men inte sådana åtgärder i efterhand som sträcker sig utöver detta, om man inte separat har avtalat om åtgärderna med försäkringsbolaget. Försäkringen ersätter kostnaderna för dessa nödvändiga åtgärder.

6.3 Utrednings- och rättegångskostnader

Försäkringen ersätter skäligen och nödvändiga skadeutredningskostnader. Försäkringen ersätter inte sådana utredningskostnader som uppstår för den försäkrade vilka den försäkrade enligt försäkringsvillkoren är skyldig att själv betala eller om vilka inte avtalats separat med försäkringsbolaget.

Om skadestandsfrågan tas upp till behandling i domstol och kravet till sina grunder gäller en ersättningsbar skada, sköter försäkringsbolaget rättegången på den försäkrades vägnar och betalar nödvändiga och skäligen rättegångskostnader som ansluter sig till rättegången. Om den försäkrade inte på förhand underrättar försäkringsbolaget om en rättegång, är försäkringsbolaget inte skyldigt att ersätta kostnader eller utgifter som uppstått på grund av rättegången. Om rättegången också gäller andra ärenden, ersätter försäkringen endast den andel av kostnaderna för ersättningsanspråket vilken omfattas av försäkringen.

Advokat- och rättegångskostnader ersätts enligt vad som anges i rättegångsbalken och i anvisningar om rättegångskostnader i lagen om rättegång i brottmål. Vid bedömningen av arvodens och kostnadernas skälighet beaktas värdet på förmånen som är stridig, ärendets svårighetsgrad och omfattning samt mängden och kvaliteten på arbetet som utförts.

6.4 Försäkringsbelopp, självrisk och mervärdesskatt

Försäkringsbeloppet som antecknats i försäkringsbrevet är det högsta sammanlagda beloppet, inklusive utrednings- och rättegångskostnaderna, som betalas i ersättning för en och samma skada. Skador som orsakats av samma händelse eller omständighet anses som ett försäkringsfall oberoende av om skadorna konstaterats under en eller flera försäkringsperioder. Om sådana skador konstateras under olika försäkringsperioder anses de höra till den försäkringsperiod under vilken den första skadan konstaterades.

Den försäkrade har i varje försäkringsfall en i försäkringsbrevet antecknad självrisk av skadebeloppet.

Med avvikelse från det som antecknats i försäkringsbrevet är självriskens i händelser där den ersättningsbara skadan beror på att ett hinder på avloppet hindrat vattnet från att strömma in i golvbrunnen eller avloppet dock 20 procent av skadebeloppet, dock alltid minst självriskens som antecknats i försäkringsbrevet och högst 20 000 euro.

Vid beräkningen av skadebeloppet beaktas bestämmelserna om mervärdesskatt.

6.5 Solidariskt ansvar

Om flera personer är skyldiga att solidariskt ersätta samma skada, ersätter försäkringen endast den del av skadan som motsvarar den försäkrades andel av händelsen och den fördel denne haft av försäkringsfallet. Om inte ovannämnda orsaker ger anledning till större ersättning ersätter försäkringen högst enligt huvudtal andelen av den totala skadan.

7 Utvidgning av hyresgivarens och fastighetsägarens ansvar

Om det separat avtalats om och antecknats i försäkringsbrevet, har man i Ansvarsförsäkring för privatperson också kunnat ansluta utvidgning av hyresgivarens och fastighetsägarens ansvar. Då ersätter försäkringen, avvikande från punkt 4.5 i villkoren för Ansvarsförsäkring för privatperson också skada som ansluter sig till ägande, besittning eller underhåll av en bostadslägenhet eller aktielägenhet som hyrts ut.

Utvidgningarna av försäkringsskyddet gäller försäkringsfall som inträffat efter ändringsdatumet. Med utvidgning av försäkringsskydd avses att försäkringen utvidgas med en höjning av försäkringsbelopp eller annat specialvillkor.

I övrigt tillämpas villkoren för Ansvarsförsäkring för privatperson.

Rättsskyddsförsäkring för privatperson

1 Försäkringens syfte

Syftet med Rättsskyddsförsäkring för privatperson är att enligt dessa villkor och Allmänna avtalsvillkor ersätta den försäkrades nödvändiga och skäligena advokat- och rättegångskostnader som orsakats av anlitanande av juridisk hjälp i tviste- och brottmål samt ansökningsärenden i försäkringsfall som avses i punkt 4.

Försäkringen gäller den försäkrade i ärenden som ansluter sig till privatlivet.

2 Försäkrade

Försäkrade är försäkringstagaren och personerna som stadigvarande och faktiskt bor i samma hushåll som försäkringstagaren. Med den försäkrades stadigvarande boningsort avses den adress som antecknats i befolkningsregistret.

I en försäkring för oskiftat dödsbo är försäkrade

- delägare i boet som stadigvarande bor på försäkringsstället för hemförsäkringen och personer som stadigvarande bor i deras hushåll, om de inte har en egen försäkring
- övriga delägare i boet vid skador som ansluter sig till ägande, innehav eller användning av fastighet eller lösegendom som försäkrats med denna hemförsäkring.

Försäkringen ersätter inte kostnader som orsakats den försäkrade i ärenden där de med denna försäkring försäkrade är motparter. Vid skador som ansluter sig till ägande, innehav eller användning av den fastighet eller lösegendom som försäkrats med denna hemförsäkring ersätter försäkringen kostnader för en person som stadigvarande bor på försäkringsstället, när motparten är andra delägare i boet som bor annanstans.

3 Domstolar och giltighetsområde

Den försäkrade kan använda sig av försäkringen vid försäkringsfall som i Finland omedelbart kan anhängiggöras vid tingsrätt eller vid motsvarande utländsk domstol.

Försäkringen ersätter inte kostnader i ärenden som behandlas av administrativa myndigheter eller specialdomstolar, t.ex. av förvaltningsdomstolen, försäkringsdomstolen, miljötillståndsverket eller högsta förvaltningsdomstolen. Försäkringen ersätter inte heller kostnader i ärenden som behandlas i Europeiska domstolen för mänskliga rättigheter, Europeiska unionens domstol eller Europeiska unionens allmänna domstol.

4 Försäkringsfall som ersätts

4.1 Definition på försäkringsfall

Försäkringsfall som ersätts från försäkringen är i tvistemål och ansökningsärende

- uppkomst av tvist. En tvist har uppstått när ett krav som gäller grunder eller belopp bevisligen har bestridits till grunderna eller beloppet.

i brottmål

- att målet blir anhängigt i domstol, när den försäkrade är målsägande
- väckande eller fullföljande av åtal mot den försäkrade, när allmän åklagare beslutat att inte väcka åtal eller lagt ner åtalet. Åtal har väckts när målsägandens stämningsansökan har inkommit till tingsrättens kansli. Åtal har förlängts när målsäganden skriftligt till domstolen meddelat att denne driver åtalet efter att den allmänna åklagaren har lagt ner åtalet.

4.2 Försäkringens giltighetstid

Försäkringen ersätter försäkringsfall som inträffat under försäkringens giltighetstid. Om försäkringen, vid tidpunkten för försäkringsfallet, varit i kraft i mindre än två år, ska även de omständigheter som utgör grunden för tvisten, ersättningskravet eller åtalet ha uppstått under försäkringens giltighetsperiod.

Till försäkringens giltighetstid räknas höra den tid, under vilken denna försäkring ensam eller i följd tillsammans med andra upphörda rättsskyddsförsäkringar oavbrutet har varit i kraft i ett eller flera försäkringsbolag med motsvarande innehåll för den försäkrades del. Om flera rättsskyddsförsäkringar är i kraft då försäkringsfallet inträffar, räknas dock endast denna försäkring till försäkringens giltighetstid.

Om utvidgningar av försäkringsskyddet när ett försäkringsfall inträffar har varit i kraft mindre än två år, är utvidgningarna av försäkringsskyddet endast i kraft vid försäkringsfall som inträffat efter ändringsdatumet, under förutsättning att även grunden till försäkringsfallet har uppstått efter att utvidgningen av försäkringen har gjorts. Med utvidgning av försäkringsskydd avses förhöjning av försäkringsbelopp eller utvidgning av försäkring med ersättning för motpartens kostnader eller med annat specialvillkor.

4.3 Ett försäkringsfall

Det är fråga om ett och samma försäkringsfall då

- två eller flera med denna försäkring försäkrade står på samma sida i tviste- eller brottmål eller ansökningsärende; eller
- den försäkrade har flera tviste- eller brottmål eller ansökningsärenden som baserar sig på samma händelse, omständighet, rättshandling eller rättsskränkning.

5 Begränsningar i anslutning till försäkringsfall

5.1 Förvärvande av inkomster och ägande

Försäkringen ersätter inte kostnader som den försäkrade orsakats i ett ärende,

- a) som gäller försäkringstagarens eller annan försäkrades, som bor i samma hushåll som försäkringstagaren, nuvarande, tidigare, kommande eller planerade arbete, yrkesutövning, tjänst, befattning, närings- eller förvärvsverksamhet, delägarskap i kommersiellt företag eller medlemskap i dylikt företags administrativa organ eller annan verksamhet som huvud- eller bisyssla för förvärvande av inkomst
- b) som gäller placeringsverksamhet eller en enskild placering vars värde då tvisten uppstod eller när placeringen gjordes överskred 100 000 euro
- c) som gäller borgen, pant eller annan förbindelse för gäld eller förbindelse som ingåtts för en annans närings- eller förvärvsverksamhet
- d) som gäller lån som har beviljats för någon annans närings- eller förvärvsverksamhet
- e) som gäller annan fastighet, del av fastighet, byggnad, aktie- eller hyresbostad än den försäkrades stadigvarande bostad eller fritidsbostad inom Norden som den försäkrade själv använder. Kostnader som orsakas av den försäkrade ersätts inte i ärenden som gäller uthyrning av fastighet, byggnad, lägenhet eller del av dem, om den försäkrade är målsägande i egenskap av hyresgivare.
- f) som gäller samäganderättsförhållande eller hävning av det.

5.2 Brottmål

Försäkringen ersätter inte kostnader som den försäkrade orsakats i ett ärende,

- a) där det är fråga om åtal som allmän åklagare driver mot den försäkrade eller privaträttsligt anspråk som målsäganden, då dylikt åtal anhängiggjorts, riktat mot den försäkrade som står som åtalad. Om åklagaren låtit bli att åtala den försäkrade på basis av specialstadganden för åtalet, ersätts den försäkrades advokat- och rättegångskostnader inte heller i det fall att målsäganden yrkar på straff för den försäkrade
- b) som gäller mot den försäkrade riktat privaträttsligt anspråk, som grundar sig på sådan handling, för vilken den försäkrade dömts till straff eller beviljats åtalseftergift eller icke dömts till straff med stöd av specialstadganden som gäller detta
- c) som gäller ett av den försäkrade framställt privaträttsligt anspråk, som grundar sig på sådan handling, för vilken denne dömts till straff eller beviljats åtalseftergift eller icke dömts till straff med stöd av specialstadganden.

5.3 Familje- och arvsrättsliga ärenden

Försäkringen ersätter inte kostnader som den försäkrade orsakats i ett ärende,

- a) som gäller äktenskapsskillnad, upplösning av registrerat parförhållande eller förmögenhetstvister eller andra krav som ansluter sig till äktenskaps-skillnad, avslutande av samliv, avslutande av samliv i äktenskapsliknande former, upplösning eller

avslutande av registrerat eller oregistrerat parförhållande

- b) som ansluter sig till vårdnad, underhåll, umgängesrätt eller boende som gäller barn. Kostnaderna ersätts dock för ett försäkringsfall per tre (3) år om alla följande villkor uppfylls samtidigt:
 - ärendet behandlas inte för första gången eller i samband med upphörande eller avslutande av samlevnad
 - kraven grundar sig på ändring av ett gällande och verkställbart avtal som fastställts av myndighet eller ett gällande domstolsutslag
 - andra förutsättningar som fastställs i försäkringsvillkorenFörsäkringen ersätter inte verkställighet som gäller dessa ärenden.
- c) där det är fråga om att utse eller befria intressebevakare, gode män, skiftesman eller boutredningsmän.

5.4 Ärenden som gäller ekonomi

Försäkringen ersätter inte kostnader som den försäkrade orsakats i ett ärende,

- a) som gäller konkurs
- b) som gäller utmätning, verkställighetstvister som avses i lagen om utmätning eller verkställighet i anslutning till utmätning
- c) där det är fråga om förfarande enligt lagarna om företagssanering eller skuldsanering för privatpersoner eller frivillig skuldsanering för lantbruksidkare enligt landsbygdsnäringslagen.

5.5 Övriga begränsningar

Försäkringen ersätter inte kostnader som den försäkrade orsakats i ett ärende,

- a) där bestridande av krav inte kan påvisas
- b) som är av ringa betydelse för den försäkrade
- c) där de med denna försäkring försäkrade är motparter. Vid skador som ansluter sig till ägande, innehav eller användning av den fastighet eller den lösegendom som försäkrats med denna hemförsäkring ersätter försäkringen för oskiftat dödsbo kostnader för en person som stadigvarande bor på försäkringsstället, när motparten är andra delägare i boet som bor annanstans.
- d) som gäller fordran eller krav som har överförts på den försäkrade, i det fall att det vid tidpunkten för tvistens uppkomst inte har gått två år sedan överföringen
- e) som gäller besöksförbud
- f) där det är fråga om huruvida kostnader som orsakats av försäkringsfallet som anmälts av den försäkrade antingen helt eller delvis ska ersättas från denna rättsskydds-försäkring
- g) där de kostnader som den försäkrade orsakas ersätts från ansvarsförsäkring, reserättsskydds-försäkring eller rättsskydds-försäkring i anslutning till motorfordons- eller båtförsäkring
- h) som behandlas som grupptalan eller -besvär.

6 Åtgärder vid inträffat försäkringsfall

6.1 Skadeanmälan

Om den försäkrade vill använda försäkringen, ska försäkringsbolaget meddelas på förhand innan advokat- och rättegångskostnader uppstår. Efter att anmälan gjorts får den försäkrade ett ersättningsbeslut från försäkringsbolaget.

6.2 Val av ombud

Den försäkrade ska som sitt ombud anlita advokat eller jurist som i det land, som hör till försäkringens giltighetsområde och där rättegången är avsedd att hållas, enligt gällande rätt får verka som rättegångsombud eller -biträde.

Från försäkringen betalas inte ersättning om den försäkrade överhuvudtaget inte anlitar ombud eller anlitar någon annan än ovannämnt ombud.

6.3 Kostnadskrav på motparten

Vid fall som gått till huvudförhandling i tingsrätt och vid skiljeförfarande ska den försäkrade av motparten kräva ersättning till fullt belopp för sina advokat- och rättegångskostnader. Om den försäkrade utan motiverad orsak låter bli att framställa eller avstår från ersättningskrav för sina kostnader eller inte går med på att överklaga domstolsbeslut som gäller rättegångskostnaderna, kan ersättningen enligt lagen om försäkringsavtal sänkas eller helt förvägras.

I tvist som behandlas som medlingsförfarande (domstolsmedling) enligt lagen om medling i tvistemål i allmänna domstolar behöver emellertid ersättning inte krävas för kostnader som den försäkrade orsakats av medlingsförfarandet.

6.4 Godkännande av kostnader

Den försäkrade har inte rätt att med bindande verkan för försäkringsbolaget godkänna kostnadsbeloppet för skötseln av ärendet. Om den försäkrade själv betalat sina advokat- och rättegångskostnader binder det betalda beloppet inte försäkringsbolaget vid bedömningen av huruvida rättegångskostnaderna är skäliga.

7 Ersättningsbestämmelser

7.1 Försäkringsbelopp

Det i försäkringsbrevet antecknade försäkringsbeloppet är i varje försäkringsfall övre gräns för försäkringsbolagets ersättningskyldighet.

7.2 Självrisk

Från de ersättningsbara kostnaderna avdras den självrisk som antecknats i försäkringsbrevet.

7.3 Kostnader som ersätts

Försäkringen ersätter nödvändiga och skäliga advokat- och rättegångskostnader som orsakats av försäkringsfallet enligt följande:

7.3.1 I tvistemål och ansökningsärende

Kostnader för anlitan av ombud och bevisföring till den del ärendet gäller annat än rättegångskostnader. Om ärendet behandlats i domstolsmedling ersätter försäkringen också den försäkrades andel av arvoden och kostnader för eventuellt biträde till medlaren, beräknat enligt de tvistande parternas huvudtal.

Om förutsättningen för att en tvist ska kunna hänskjutas till prövning av domstol är en rättshandling eller ett beslut fattat av något organ eller vid någon förrättning, ersätts kostnaderna från och med att det nämnda kravet uppfyllts.

Ombudets arvoden och kostnader, om en ovan i denna punkt avsedd tvist har handlagts av konsumenttvistenämnden, försäkringsnämnden eller annat motsvarande organ i stället för domstol.

7.3.2 I brottmål

Försäkrad som målsägande

Rättegångskostnader för anlitan av ombud och bevisföring till den del det vid rättegången är fråga om den försäkrades annat privaträttsligt yrkande till följd av brott än rättegångskostnader.

Försäkrad som svarande

Rättegångskostnader för anlitan av ombud och bevisföring, om det är fråga om åtal som målsäganden väckt mot den försäkrade i det fall att den allmänna åklagaren har beslutat om åtalseftergift eller nedlagt åtalet.

Försäkringen ersätter inte kostnader i ärenden, där det är fråga om ett åtal som allmän åklagare driver mot den försäkrade. Ersättning betalas inte även om domstolen senare skulle förkasta åtalen och avstå från att döma den försäkrade.

7.4 Sökande av ändring hos högsta domstolen

Om det krävs besvärstillstånd för sökande av ändring hos högsta domstolen, ersätter försäkringen kostnader för sökande av ändring endast i det fall att besvärstillståndet beviljats. Kostnaderna som orsakats av extraordinära rättsmedel ersätts endast om högsta domstolen godkänt klagomålet, upphävt domen eller återställt försutten fatalietid.

7.5 Gemensamt intresse

Om det i ärendet i väsentlig grad är fråga om annat än den försäkrades privata intresse eller den försäkrade i ärendet har att bevaka ett gemensamt intresse med personer som inte är försäkrade med denna försäkring, ersätter försäkringen endast den del av kostnaderna som kan anses utgöra den försäkrades andel.

8 Belopp för och beräkning av ersättning

Advokat- och rättegångskostnader som ersätts från försäkringen bestäms enligt rättsnormerna för rättegångskostnader i rättegångsbalken och lagen om rättegång i brottmål. Om domstolen inte, på grund av parternas medgivande, i sitt utslag har uttalat sig om advokat- och rättegångskostnader, eller om ärendet avgjorts genom förlikning, bestäms de kostnader som ersätts också med beaktande av i motsvarande ärenden vanligen utdömda eller erlagda kostnader.

För anlitan av ombud ersätts skäligt arvode för ombudets arbete och nödvändiga kostnader. Vid bestämmande av arvodets och kostnadernas skälighet beaktas värdet på den förmån som gjorts stridig, ärendets svårighet och omfattning samt det utförda arbetets mängd och kvalitet.

Som ersättningsbara kostnader räknas högst det kostnadsbelopp som domstolen ålagt den försäkrades motpart att betala, om inte domstolen på grunder som framgår av dess beslut uttryckligen har ansett att den försäkrade delvis eller helt måste stå för sina kostnader som sin egen skada.

Beloppet för ersättningsbara kostnader är dock högst det kostnadskrav som den försäkrade framställt till motparten.

Om värdet på den förmån som gjorts stridig kan uppskattas i pengar, ersätter försäkringen inom ramen för försäkringsbeloppet som antecknats i försäkringsbrevet högst två gånger den omtvistade förmånens belopp eller om tvisten gäller en återkommande betalning, beaktas vid bedömningen av beloppet av kostnader som ersätts högst tio gånger den omtvistade engångsbetalningen. Vid bedömningen av förmånsbeloppet beaktas inte krav som gäller ränte- eller advokat- och rättegångskostnader.

9 Kostnader som inte ersätts från försäkringen

Försäkringen ersätter inte

- a) motpartens rättegångskostnader som den försäkrade genom dom eller avtal ålagts att betala om detta inte separat avtalats om och antecknats i försäkringsbrevet. Motpartens rättegångskostnader som den försäkrade ålagts att betala ersätts dock på samma villkor som den försäkrades egna advokatkostnader, då
 - den försäkrade vid rättegång biträtts av konsumentombudsmannen eller dennes underlydande och behandlingen av den försäkrades ärende har varit viktig med tanke på tillämpning av lag och konsumenternas allmänna intresse
 - den försäkrades motpart i ett ärende huvudsakligen har underlåtit att följa konsumenttvistnämndens, försäkringsnämndens eller annat motsvarande organs beslut som till tvistens centrala delar är positivt för den försäkrade
- b) kostnader som orsakats av verkställande av dom eller beslut
- c) den försäkrades förlorade tid, eget arbete, förtjänst- eller inkomstbortfall, rese- eller uppehållskostnader och inte heller den tilläggskostnad som uppstår vid byte av ombud eller av den försäkrades eget handlande som gett upphov till extra eller onödiga kostnader
- d) kostnader som orsakats av införskaffande av utlåtande från juridisk sakkunnig
- e) kostnader som orsakats av polisanmälan, begäran om undersökning eller förundersökning av brott
- f) kostnader för sådana omständigheter eller bevis som domstolen inte beaktar på grund av att de framförts för sent
- g) kostnader som orsakats av åtgärder som vidtagits eller preliminära utredningar av ärendet som gjorts före försäkringsfallet. Kostnader för utredningar som gjorts och bevis som skaffats före försäkringsfallet ersätts dock om utredningarna använts som bevis.
- h) kostnader som den försäkrade eller dennes ombud orsakat genom att utebli från domstolsförhandling, genom att underlåta att följa domstolens bestämmelser eller genom att framföra ett påstående som de varit medvetna om eller borde ha varit medvetna om är obefogat eller på annat sätt genom uppsåtlig förhållning eller underlåtenhet
- i) kostnader för rättegång eller sökande av ändring som den försäkrade eller dennes ombud inlett utan att motparten gett orsak därtill eller på annat sätt uppsåtligt eller genom underlåtenhet orsakat en onödig rättegång
- j) skiljemannens och förlikningsmannens arvode och kostnader
- k) arvoden och kostnader för intressebevakare, gode män, skiftesmän eller boutredningsmän
- l) kostnader för begäran om offentlig rättshjälp.

10 Övriga bestämmelser om ersättning

10.1 Betalningstid för ersättning

Försäkringsbolaget betalar ersättning för den försäkrades advokat- och rättegångskostnader efter att domstolsutslaget har vunnit laga kraft eller nämndeavgörande eller förlikning har nåtts. Om särskilda motskäl inte föreligger betalar försäkringsbolaget ersättningar även per rättsinstans. Dessutom kan försäkringsbolaget enligt egen bedömning göra ett undantag och betala förskottsersättning om rättegångsförhandlingarna fördröjs avsevärt.

Försäkringsbolaget har rätt att betala ersättning efter att den försäkrade på begäran av försäkringsbolaget har påvisat att hen har betalat sin självriskandel av kostnaderna och delen som eventuellt överstiger försäkringsbeloppet till ombudet.

10.2 Motpartens kostnadsersättning

- a) Som minskning av försäkringsbolagets ersättningskyldighet ska räknas den kostnadsersättning som den försäkrades motpart dömts eller förbundit sig att betala till den försäkrade, såvida ersättningen kunnat inkasseras av den betalningskyldige.
- b) Om motparten har dömts eller förbundit sig att till den försäkrade betala kostnadsersättning som är obetald då ersättning betalas från försäkringen, är den försäkrade skyldig att överlåta sin rätt till kostnadsersättningen till försäkringsbolaget upp till det ersättningsbelopp försäkringsbolaget betalat. För betalning av ersättning ska den försäkrade dessutom lämna in den dom som utgör giltig utmättningsgrund. Om den försäkrade själv betalat en del av kostnaderna på grund av att de överstiger maximiersättningen som nämns i punkt 7.1, är den försäkrade skyldig att av motpartens kostnadsersättning till försäkringsbolag överföra den del som överstiger den andel den försäkrade själv betalat.
- c) Om den kostnadsersättning som den försäkrades motpart har dömts eller förbundit sig att betala har betalats till den försäkrade eller denne annars har fått räkna den till godo, ska den försäkrade återbetala kostnadsersättningen med ränta till försäkringsbolaget upp till det ersättningsbelopp som betalats med stöd av försäkringen.

11 Rättegångskostnadsskydd för motparten

Om det separat avtalats om och antecknats i försäkringsbrevet, kan man i Ansvarsförsäkring för privatperson också ansluta Rättegångskostnadsskydd för motparten.

11.1 Försäkringens syfte

Avvikande från punkt 9 (a) i villkoren för Rättsskydds-försäkring för privatperson ersätter försäkringen, på samma villkor som den försäkrades egna rättegångskostnader, andra än avtalade rättegångskostnader som orsakats motparten och som den försäkrade genom lagakraftvunnet domstolsutslag ålagts att betala.

Motpartens rättegångskostnader ersätts endast upp till den maximiersättning som anges i försäkringsbrevet. Maximiersättningen för motpartens rättegångskostnader kan inte användas för den försäkrades egna rättegångskostnader.

11.2 Giltighet

Om en utvidgning av försäkringskyddet har varit i kraft kortare än två år, när ett försäkringsfall inträffar, är utvidgningen av försäkringskyddet endast i kraft vid försäkringsfall som inträffat efter ändringsdatumet under den förutsättning att även grunden till försäkringsfallet har uppstått efter utvidgningen av försäkringen. Med utvidgning av försäkringskydd avses förhöjning av försäkringsbelopp eller utvidgning av försäkring med ett specialvillkor som gäller ersättning av motpartens kostnader eller med ett annat specialvillkor.

11.3 Övriga villkor

I övrigt tillämpas villkoren för Rättsskyddsförsäkring för privatperson.

Försäkringarna beviljas av dessa ömsesidiga försäkringsbolag (FO-nummer) som hör till Lokaltapiolagruppen:

LähiTapiola **Etelä** (0139557-7) | LähiTapiola **Etelä-Pohjanmaa** (0178281-7) | Lokaltapiola **Huvudstadsregionen** -
LähiTapiola Pääkaupunkiseutu (2647339-1) | LähiTapiola **Itä** (2246442-0) | LähiTapiola **Kaakkois-Suomi**
(0225907-5) | LähiTapiola **Kainuu-Koillismaa** (0210339-6) | LähiTapiola **Keski-Suomi** (0208463-1) | LähiTapiola
Lappi (0277001-7) | LähiTapiola **Loimi-Häme** (0134859-4) | LähiTapiola **Länsi-Suomi** (0134099-8) | LähiTapiola
Pirkanmaa (0205843-3) | LähiTapiola **Pohjoinen** (2235550-7) | LähiTapiola **Savo** (1759597-9) | LähiTapiola
Savo-Karjala (0218612-8) | Lokaltapiola **Sydakusten** - LähiTapiola Etelärannikko (0135987-5) | LähiTapiola
Uusimaa (0224469-0) | LähiTapiola **Varsinais-Suomi** (0204067-1) | LähiTapiola **Vellamo** (0282283-3) |
Lokaltapiola **Österbotten** - LähiTapiola Pohjanmaa (0180953-0) |
Lokaltapiola Ömsesidigt Försäkringsbolag (0211034-2)

Bolagens kontaktuppgifter finns på adress www.lokaltapiola.fi.

